

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Dmosin

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

Opracowane przez:

www.CentrumFunduszyUE.pl

Spis treści

Wstęp	4
1. Sfera społeczna	5
1.1 Demografia.....	5
1.2 Edukacja	11
1.3 Pomoc społeczna	17
1.4 Ochrona zdrowia	27
1.5 Sytuacja mieszkaniowa	29
1.6 Bezpieczeństwo publiczne	32
1.7 Kultura, rekreacja i sport.....	34
1.8 Aktywność społeczna.....	42
1.9 Finanse i administracja.....	45
1.10 Analiza SWOT dla sfery społecznej	52
2. Sfera gospodarcza.....	54
2.1 Potencjał gospodarczy	54
2.2 Przedsiębiorczość	57
2.3 Rynek Pracy	59
2.4 Analiza SWOT dla sfery gospodarczej	65
3. Sfera przestrzenna.....	66
3.1 Położenie administracyjne i geograficzne.....	66
3.2 Uwarunkowania przestrzenne	69
3.3 Infrastruktura techniczna.....	72
3.4 Transport i komunikacja.....	79
3.5 Środowisko naturalne.....	82
3.6 Analiza SWOT dla sfery przestrzennej	87
4. Analiza SWOT	88
Spis tabel.....	90
Spis wykresów	92
Spis map.....	92
Spis zdjęć	92

Wstęp

Zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych.

Do opracowania Diagnozy wykorzystano materiały i dane Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), które zgromadzone zostały w Banku Danych Lokalnych GUS, także materiały zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Dmosin. Wykorzystano również obowiązujące dokumenty wykonawcze oraz dane pochodzące z Gminy Dmosin.

Analizie poddane zostały trzy sfery funkcjonowania Gminy:

- sfera społeczna, która swym zakresem obejmuje analizę procesów demograficznych, sektorów edukacji, problemów społecznych, ochrony zdrowia, mieszkalnictwa, bezpieczeństwa publicznego, kultury, rekreacji i sportu, aktywności społecznej oraz finansów i administracji;
- sfera gospodarcza, która swym zakresem obejmuje analizę potencjału gospodarczego, przedsiębiorczości oraz rynku pracy;
- sfera przestrzenna, która swym zakresem obejmuje analizę zagospodarowania przestrzennego, infrastruktury technicznej oraz środowiska naturalnego.

Dane dotyczące Gminy Dmosin zostały zaprezentowane w sposób dynamiczny i porównawczy. Diagnoza obejmuje stan aktualny, stan poprzedzający stan aktualny (wykorzystano dane z lat 2016-2020 oraz z 2021 roku, jeśli były dostępne) oraz stan przewidywany w postaci prognozy (Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030). Analiza porównawcza została przeprowadzona w odniesieniu do powiatu brzezińskiego, województwa łódzkiego oraz Polski. W procesie opracowywania Diagnozy wykorzystano najbardziej aktualne dane.

1. Sfera społeczna

1.1 Demografia

Zgodnie z Raportem o stanie Gminy Dmosin za 2021 rok – na koniec 2021 roku liczba ludności wynosiła 4338 osób, w tym 2227 kobiet i 2111 mężczyzn. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba mieszkańców w Gminie Dmosin na koniec 2021 roku wynosiła 4417 osób, w tym 2247 kobiet i 2170 mężczyzn, co oznacza, że współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) wynosił 104. Wskaźnik był zatem niższy w porównaniu do powiatu brzezińskiego (107), województwa łódzkiego (110) oraz kraju (107). W tabeli zaprezentowano dane dotyczące liczby ludności z uwzględnieniem podziału na płeć. Na przestrzeni analizowanego okresu widać niewielką przewagę kobiet.

Tabela 1 Ludność wg płci na terenie Gminy Dmosin w latach 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
kobiety	2 288	2 275	2 268	2 266	2 256	2 247
mężczyźni	2 226	2 201	2 212	2 197	2 190	2 170

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (25.07.2022)

W latach 2016-2021 liczba ludności w Gminie ulegała stopniowemu zmniejszeniu. Z analizy danych zawartych w kolejnej tabeli wynika, że z roku na rok (z wyjątkiem roku 2018) rejestrowano mniejszą liczbę ludności w porównaniu do roku ubiegłego. Liczba mieszkańców zmniejsza się przede wszystkim w wyniku ujemnego przyrostu naturalnego. Ponadto dane przedstawione w tabeli pokazują, że spadek liczby ludności w analizowanym okresie następował także na poziomie powiatu brzezińskiego, województwa łódzkiego oraz całego kraju.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOŚIN

Tabela 2 Liczba ludności gminy Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Dmosin	4 514	4 476	4 480	4 463	4 446	4 417
powiat brzeziński	30 912	30 884	30 890	30 833	30 648	30 560
województwo łódzkie	2 485 323	2 476 315	2 466 322	2 454 799	2 437 970	2 416 902
Polska	38 432 992	38 433 558	38 411 148	38 382 576	38 265 013	38 080 411

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (25.07.2022)

Zgodnie z Prognozą ludności gmin na lata 2017-2030 sporządzoną przez Główny Urząd Statystyczny (dalej: Prognoza GUS) w Gminie Dmosin nadal będzie następował spadek liczby ludności.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego gęstość zaludnienia (liczba osób, która przypada na 1 km² powierzchni ogólnej danego obszaru, np. gminy) w roku 2021 wyniosła 44 osoby/km² i była znacznie niższa w porównaniu do wartości osiągananej przez powiat brzeziński (85 osób/km²), województwo łódzkie (133 osoby/km²) oraz Polskę (122 osoby/km²). Niższa gęstość zaludnienia w Gminie wynika z tego, że obszary wiejskie w porównaniu z miastami są słabiej zaludnione.

Tabela 3 Gęstość zaludnienia (liczba osób na 1 km²) w latach 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Dmosin	45	45	45	45	44	44
powiat brzeziński	86	86	86	86	85	85
województwo łódzkie	136	136	135	135	134	133
Polska	123	123	123	123	122	122

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (25.07.2022)

Struktura wieku ludności zamieszkałej na danym obszarze wyrażana jest przez liczbę osób urodzonych w poszczególnych latach i dostarcza informacji o aktualnym stanie populacji. Ekonomiczne grupy wieku to grupy ludności uporządkowane ze względu na wiek i zdolność do pracy. Klasyfikacja ta pozwala wyróżnić trzy grupy wiekowe: osoby w wieku przedprodukcyjnym obejmującym okres od urodzenia do 17 lat,

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

w wieku produkcyjnym - od 18 roku życia do 59 lat w przypadku kobiet i do 64 lat dla mężczyzn - oraz osoby w wieku poprodukcyjnym, które zazwyczaj kończą pracę zawodową. Dla kobiet jest to 60 lat i więcej, dla mężczyzn 65 lat i więcej.

W latach 2016-2021 w Gminie Dmosin widoczny jest stopniowy spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym z 2749 do 2599 i wzrost osób w grupie poprodukcyjnej z 998 do 1060. Ponadto występuje przewaga liczby ludności w wieku poprodukcyjnym nad liczbą ludności w wieku przedprodukcyjnym, co wskazuje na problem starzenia się społeczeństwa. Taka sama sytuacja dotyczy powiatu brzezińskiego, województwa łódzkiego i całego kraju. Szczegółowe dane zostały zaprezentowane w tabeli.

Tabela 4 Struktura ludności według ekonomicznych grup wiekowych w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2016-2021

	ekonomiczne grupy wiekowe	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Dmosin	przedprodukcyjna	767	748	741	744	760	758
	produkcyjna	2 749	2 722	2 720	2 690	2 635	2 599
	poprodukcyjna	998	1 006	1 019	1 029	1 051	1060
powiat brzeziński	przedprodukcyjna	5 483	5 442	5 430	5 492	5 486	5 498
	produkcyjna	18 957	18 801	18 677	18 425	18 195	18 042
	poprodukcyjna	6 472	6 641	6 783	6 916	6 967	7 020
województwo łódzkie	przedprodukcyjna	417 570	417 936	417 856	417 117	416 152	414 183
	produkcyjna	1 508 942	1 486 320	1 464 262	1 442 226	1 420 323	1 399 155
	poprodukcyjna	558 811	572 059	584 204	595 436	601 495	603 564
Polska	przedprodukcyjna	6 895 878	6 920 652	6 935 523	6 948 706	6 953 639	6 938 395
	produkcyjna	23 767 614	23 517 643	23 269 725	23 025 927	22 771 440	22 527 338
	poprodukcyjna	7 769 500	7 995 263	8 205 900	8 407 943	8 539 934	8 614 678

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (25.07.2022)

Według Prognozy GUS na lata 2017-2030 w Gminie Dmosin nadal będzie się utrzymywał spadek liczby ludności w grupie wiekowej przedprodukcyjnej oraz wzrost w grupie poprodukcyjnej. Prognozuje się dalszą przewagę osób w wieku emerytalnym nad osobami, które nie osiągnęły jeszcze zdolności do pracy, co wskazuje na dalsze starzenie się społeczeństwa.

Ruch naturalny ludności to zmiany w populacji danego obszaru na skutek zdarzeń naturalnych. Podstawowymi komponentami ruchu naturalnego ludności są: liczba urodzeń, liczba zgonów i przyrost naturalny będący różnicą między urodzeniami i zgonami. Analiza danych dotycząca przyrostu naturalnego wykazała, że Gmina Dmosin w latach 2016-2021 zmagala się z ujemnym przyrostem naturalnym. W 2021 roku na terenie Gminy odnotowano 36 urodzeń żywych oraz 69 zgonów, co daje nam ujemny przyrost naturalny wynoszący -33. Jeśli mamy do czynienia z ujemną wartością, to mówimy wówczas o ubytku naturalnym. Omawiane dane zaprezentowano w tabeli.

Tabela 5 Ruch naturalny ludności Gminie Dmosin w latach 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
urodzenia żywe	48	33	53	50	45	36
zgony ogółem	65	72	71	68	64	69
przyrost naturalny	-17	-39	-18	-18	-19	-33

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (25.07.2022)

Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030 wskazuje, że sytuacja w Gminie nie zmieni się i nadal będzie występował ujemny przyrost naturalny.

Sytuacja demograficzna gminy kształtowana jest również przez migracje. Jest to ruch ludności wynikający ze zmiany miejsca zamieszkania w obrębie państwa, jak i migrację międzynarodową. Migracje mają istotne znaczenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego. W szczególności procesy migracyjne wpływają na sytuację gmin, gdy dotyczą osób młodych z dobrym wykształceniem i wysokimi kwalifikacjami zawodowymi.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

Zgodnie z bazą danych ewidencji ludności Gminy Dmosin, na dzień 31 grudnia 2021 r. dane dotyczące zameldowań przedstawiały się następująco:

- ilość zameldowań na pobyt stały – 73 (w tym cudzoziemców - 0),
- ilość zameldowań spoza gminy – 55,
- ilość wymeldowań z pobytu stałego – 75 (w tym cudzoziemców – 0).

W tabeli przedstawiono dane dotyczące migracji w gminie Dmosin w latach 2016-2021 według Głównego Urzędu Statystycznego. W analizowanym okresie w Gminie Dmosin saldo migracji (różnica między napływem a odpływem ludności z danego obszaru) było dodatnie (zerowe w 2019 roku), co oznacza, że więcej osób dokonywało zameldowań na terenie Gminy niż wymeldowań. Najwyższa wartość salda wystąpiła w 2021 roku - wyniosła 11 osób (2,5 osoby w przeliczeniu na 1000 mieszkańców). Saldo migracji na obszarach wiejskich położonych w niedalekiej odległości od dużych miast jest zwykle dodatnie. Gmina Dmosin położna jest w pobliżu aglomeracji łódzkiej i posiada korzystne położenie pod kątem połączeń z całym krajem.

Tabela 6 Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w Gminie Dmosin w latach 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
saldo migracji wewnętrznych	3	8	1	0	1	11
saldo migracji wewnętrznych na 1000 osób	0,7	1,8	0,2	0	0,2	2,5
saldo migracji zagranicznych	-1	0	0	0	0	0
saldo migracji zagranicznych na 1000 osób	-0,22	0	0	0	0	0
saldo migracji ogółem	2	8	1	0	1	11
saldo migracji ogółem na 1000 osób	0,44	1,78	0,22	0	0,22	2,48

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (25.07.2022)

Zgodnie z Prognozą GUS przez najbliższe lata saldo migracji w Gminie Dmosin będzie nadal dodatnie.

1.2 Edukacja

Edukacja odgrywa bardzo ważną rolę w życiu człowieka. Jednym z najważniejszych kierunków rozwoju jest wzmacnianie kapitału ludzkiego. Wykształcone społeczeństwo znacznie szybciej adoptuje się do wciąż zmieniającej się sytuacji społecznej oraz gospodarczej.

Do zadań własnych gminy należy zakładanie i prowadzenie w szczególności publicznych przedszkoli i szkół podstawowych.

Edukacja przedszkolna

Wychowanie przedszkolne obejmuje dzieci w wieku 3-6 lat. Zgodnie z danymi zawartymi w raporcie o stanie Gminy Dmosin za rok 2021, na terenie Gminy funkcjonuje sześć oddziałów przedszkolnych: cztery oddziały przedszkolne przy Szkole Podstawowej im. Jana Brzechwy w Dmosinie oraz dwa oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej w Kołacinie, do których uczęszcza łącznie 107 dzieci.

Zdjęcie 1 Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Kołacinie

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Dmosin

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

W tabeli poniżej przedstawiono dane Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące przedszkoli działających w Gminie.

Tabela 7 Przedszkola w Gminie Dmosin w latach 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
oddziały przedszkolne (klasy, grupy)	6	5	6	5	6
liczba dzieci uczęszczających do oddziałów przedszkolnych	87	89	85	84	97
liczba dzieci w wieku przedszkolnym	173	165	157	159	160
odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	50,29%	53,94%	54,14%	52,83%	60,63%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (17.02.2022)

Analiza danych dotycząca przedszkoli pokazuje, że liczba dzieci uczęszczających do przedszkola wzrosła w roku 2020 (97) w porównaniu do lat poprzednich. W latach 2016-2018 liczba dzieci w wieku przedszkolnym maleje, natomiast od 2019 r. rośnie. Liczba dzieci w wieku przedszkolnym w roku 2020 jest mniejsza w porównaniu do 2016 r., w związku z czym wzrósł odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym.

Szkoły podstawowe

Zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo oświatowe obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat i trwa do ukończenia 18 roku życia.

W Gminie Dmosin zadania z zakresu oświaty realizują następujące jednostki organizacyjne: Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Dmosinie, Szkoła Podstawowa w Kołacinie oraz do 31 sierpnia 2021 r. Filia Szkoły Podstawowej w Kołacinie w Woli Cyrusowej.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOŚIN

Zdjęcie 2 Szkoła Podstawowa w Dmosinie

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Dmosin

Zdjęcie 3 Szkoła Podstawowa w Kołacinie

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Dmosin

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY DMOSIN

Reforma edukacji weszła w życie w styczniu 2017 roku i zmieniła strukturę placówek szkolnych. Od września 2017 zaczął się pierwszy etap restrukturyzacji, której celem było wprowadzenie ośmioletniej szkoły podstawowej. Sześćioletnie szkoły podstawowe przekształciły się w ośmioletnie szkoły podstawowe, a ówcześni uczniowie szóstej klasy nie kontynuowali nauki w gimnazjum, ale w siódmej klasie podstawówki.

Zgodnie z danymi zawartymi w Raporcie o stanie Gminy Dmosin za rok 2021, w roku szkolnym 2021/2022 w klasach I-VIII szkół podstawowych uczyło się 315 uczniów (o 2 uczniów więcej w porównaniu do roku poprzedniego).

W kolejnej tabeli przedstawiono dane dotyczące szkół podstawowych na terenie Gminy Dmosin w latach 2016-2020 według danych Głównego Urzędu Statystycznego. Analiza pokazuje, że w roku 2017 wzrosła liczba uczniów w szkołach podstawowych w wyniku reformy oświaty. W Szkole Podstawowej w Dmosinie kontynuowano wygaszanie klas gimnazjalnych.

Tabela 8 Szkoły podstawowe w Gminie Dmosin w latach 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
szkoły podstawowe ogółem	3	3	3	3	3
oddziały w szkołach	18	20	22	22	22
uczniowie	249	284	314	304	313
absolwenci	40	bd	bd	46	32

bd - brak danych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (17.02.2022)

Współczynnik skolaryzacji

Współczynnik skolaryzacji brutto to jeden z podstawowych wskaźników służących do badania poziomu edukacji. Jest to relacja liczby osób uczących się na danym poziomie kształcenia do liczby ludności w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania. W związku z obowiązkiem szkolnym współczynnik ten w szkołach podstawowych powinien być w granicach 100%. W Gminie Dmosin współczynnik w 2017 roku wyniósł 100,40% i oznaczać to może, że do szkoły uczęszczały dzieci z innych gmin. Od roku 2018 widoczny jest spadek stopy skolaryzacji

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

i możliwa jest tu sytuacja odwrotna, gdzie dzieci zameldowane w Gminie uczęszczają do szkół w innej gminie.

Tabela 9 Współczynnik skolaryzacji brutto w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Dmosin	100,40	94,98	92,08	87,60	90,99
powiat brzeziński	91,89	89,81	88,48	88,73	89,49
województwo łódzkie	97,48	95,96	95,95	95,66	96,22
Polska	96,62	95,24	95,46	95,13	95,95

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (17.02.2022)

Egzamin ósmoklasisty jest obowiązkowy i weryfikuje wiedzę uczniów kończących szkołę podstawową. Absolwenci przystępują do niego z trzech obowiązkowych przedmiotów, tj.:

- języka polskiego,
- matematyki,
- wybranego języka obcego nowożytnego.

Przeprowadzany jest przez Centralną Komisję Egzaminacyjną oraz Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Kolejne tabele przedstawiają wyniki egzaminów ósmoklasisty z poszczególnych przedmiotów w latach 2019-2022 w szkołach podstawowych funkcjonujących na terenie Gminy Dmosin w odniesieniu do powiatu brzezińskiego, województwa łódzkiego oraz całego kraju. Co istotne dane z 2022 r. dotyczą wyników wstępnych (nie obejmują egzaminów w terminie dodatkowym). Warto zwrócić uwagę na wzrost wyników w roku 2021, szczególnie w przypadku języka angielskiego wśród uczniów Gminy, gdzie widzimy wzrost o 21 punktów w porównaniu do roku 2019.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

Tabela 10 Wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego w szkołach podstawowych w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2019-2021

język polski				
	2019	2020	2021	2022
Gmina Dmosin	57	51	61	55
powiat brzeziński	63	62	62	61
województwo łódzkie	63	58	58	58
Polska	63	59	60	60

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej oraz Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi (17.02.2022)

Tabela 11 Wyniki egzaminu ósmoklasisty z matematyki w szkołach podstawowych w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2019-2021

matematyka				
	2019	2020	2021	2022
Gmina Dmosin	43	38	47	45
powiat brzeziński	47	49	52	57
województwo łódzkie	45	47	48	58
Polska	45	46	47	57

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej oraz Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi (17.02.2022)

Tabela 12 Wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego w szkołach podstawowych w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2019-2021

język angielski				
	2019	2020	2021	2022
Gmina Dmosin	42	43	63	53
powiat brzeziński	56	52	64	63
województwo łódzkie	58	54	65	66
Polska	59	54	66	67

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej oraz Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi (17.02.2022)

1.3 Pomoc społeczna

Pomoc społeczna ma za zadanie wspierać osoby i rodziny w trudnych sytuacjach. Umożliwia zaspokojenie niezbędnych potrzeb oraz życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracja ze środowiskiem. Instytucją odpowiedzialną za realizację działań z zakresu pomocy społecznej w Gminie Dmosin jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dmosinie. Wykonuje on zadania własne gminy oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Zgodnie z danymi zawartymi w Raportach o stanie Gminy Dmosin za lata 2018-2021 najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną były w szczególności: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz bezrobocie.

W Gminnym Ośrodkach Pomocy Społecznej można uzyskać pomoc w formie świadczeń materialnych i niematerialnych. W poniższej tabeli przedstawiono udzielone świadczenia pomocy społecznej w Gminie Dmosin w latach 2018-2021. Skorzystały z nich 124 rodziny w 2018, 118 rodzin w 2019, 176 rodziny w 2020 oraz 147 rodzin w 2021. Widoczny jest zatem spadek liczby gospodarstw domowych korzystających ze świadczeń pieniężnych w roku 2019, następnie wzrost w 2020 oraz ponowny spadek w 2021.

Tabela 13 Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w Gminie Dmosin w latach 2018-2021

	2018	2019	2020	2021
zasiłki stałe	21	20	20	18
zasiłki okresowe	19	15	16	16
zasiłki celowe i w naturze ogółem	108	90	82	71
"Posiłek w szkole i w domu"	30	20	19	11
sprawienie pogrzebu	0	1	0	0
usługi opiekuńcze	1	1	1	1
odpłatność gminy za pobyt w Domu Opieki Społecznej	11	10	9	8

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

	2018	2019	2020	2021
praca socjalna	73	165	176	147
poradnictwo specjalistyczne	7	31	2	2
schronienie	1	0	0	0
składka na ubezpieczenie zdrowotne za osoby otrzymujące zasiłki stałe	0	0	18	16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Raportów o stanie Gminy Dmosin za lata 2018-2021

Świadczenia rodzinne

Warunki nabywania świadczeń socjalnych określa Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Na świadczenia rodzinne składają się:

- zasiłki rodzinne wraz z dodatkami,
- świadczenie opiekuńcze: zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki pielęgnacyjne oraz zasiłek dla opiekuna,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka tzw. „becikowe”,
- świadczenia rodzicielskie oraz zasiłek dla opiekuna,
- jednorazowe świadczenie „Za życiem”.

Zgodnie z Raportami o stanie Gminy Dmosin za lata 2018-2021 liczba świadczeń rodzinnych z roku na rok malała (2018 - 8504, 2019 - 7524, 2020 – 6397, 2021 - 5471). W tabeli wyszczególniono rodzaje świadczeń otrzymywanych przez mieszkańców Gminy w poszczególnych latach.

Tabela 14 Liczba świadczeń rodzinnych w Gminie Dmosin w latach 2018-2020

lp.	rodzaj świadczenia	liczba świadczeń			
		2018	2019	2020	2021
ZASIŁEK RODZINNY WRAZ Z DODATKAMI					
1	zasiłek rodzinny	4 871	4 247	3 302	2 699
2	dodatek z tytułu urodzenia się dziecka	27	31	15	25
3	dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	131	122	140	89
4	dodatek z tytułu samotnego wychowania dziecka	106	100	80	77

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

lp.	rodzaj świadczenia	liczba świadczeń			
		2018	2019	2020	2021
5	dodatek z tytułu kształcenie i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	204	194	168	183
6	dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	453	280	270	264
7	dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	952	642	616	458
8	dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	460	466	478	447
JEDNORAZOWA ZAPOMOGA Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA					
9	jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	44	30	31	30
ŚWIADCZENIE RODZICIELSKIE					
10	świadczenie rodzicielskie	70	108	107	55
ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE					
11	świadczenie "Za Życiem"	0	1	0	0
ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE					
12	zasilek pielęgnacyjny	866	915	849	794
13	świadczenie pielęgnacyjne	179	240	277	338
14	specjalny zasilek opiekuńczy	163	118	47	12
15	zasilek dla opiekuna	48	30	17	12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Raportów o stanie Gminy Dmosin za lata 2018-2021

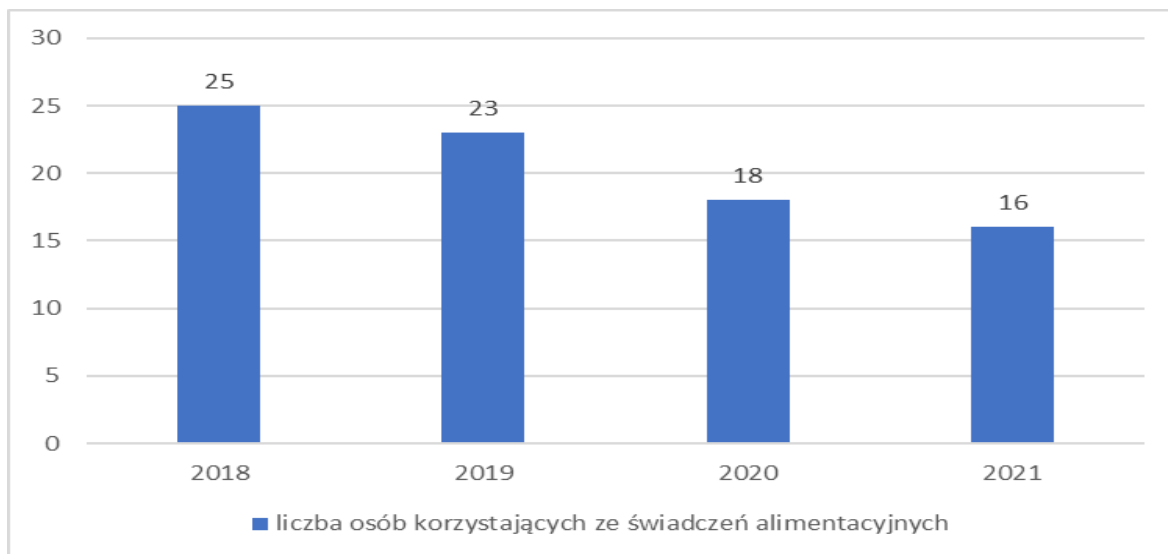
Szczególną formą udzielenia wsparcia jest świadczenie z funduszu alimentacyjnego. Przysługuje osobie, która ma zasądzone alimenty na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego.

Na wykresie przedstawiono dane dotyczące liczby osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych w Gminie Dmosin w latach 2018-2021. W analizowanym okresie widoczny jest spadek beneficjentów świadczenia alimentacyjnego.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

Wykres 1 Liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych w Gminie Dmosin w latach 2018-2021

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Dmosin

Program „Rodzina 500+”

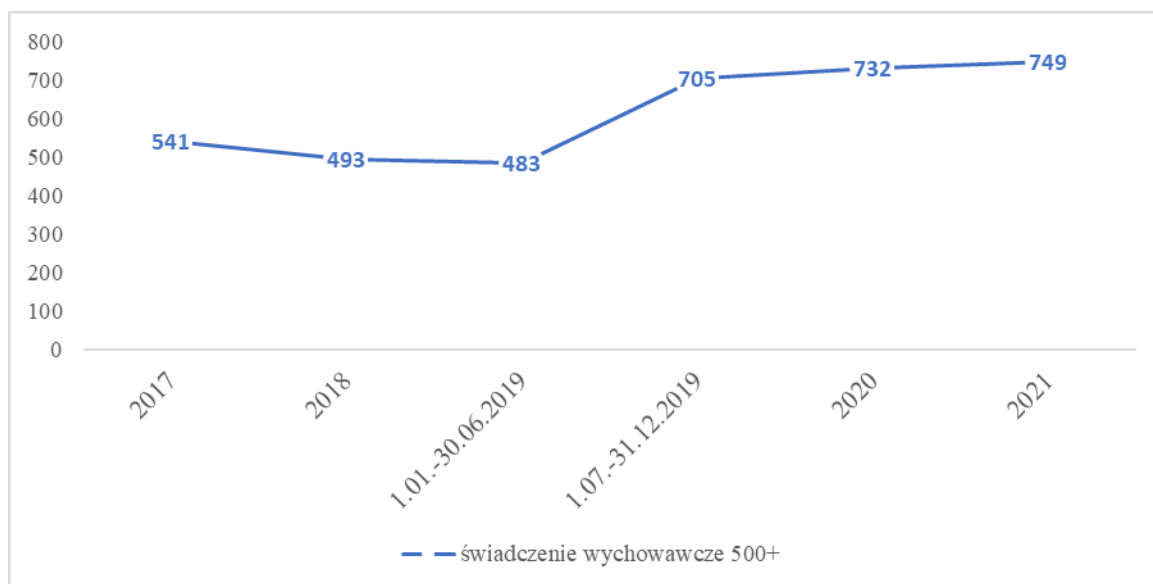
Realizowany od 2016 roku Rządowy program „Rodzina 500+” jest pomocą finansową ze strony państwa dla rodzin wychowujących dzieci. Od 1 lipca 2019 roku świadczenie to przysługuje w wysokości 500 zł na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia. Według nowych zasad, od 1 stycznia 2022 roku obsługę przyjmowania i rozpatrywania wniosków oraz przyznawanie świadczenia wychowawczego przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Na wykresie przedstawiono liczbę beneficjentów świadczenia wychowawczego w Gminie Dmosin w latach 2017-2021. Ze względu na zmianę przepisów dotyczącą likwidacji kryterium dochodowego rok 2019 został podzielony na dwa okresy: od 1 stycznia do 30 czerwca 2019 r. oraz od 1 lipca do 31 grudnia 2019 r. Zmiana kryteriów przyznawania świadczenia przyczyniła się do bardzo dużego wzrostu liczby dzieci otrzymujących 500+ z 483 do 705.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY DMOSIN

Wykres 2 Beneficjenci świadczenia wychowawczego 500+ w Gminie Dmosin w latach 2017-2020

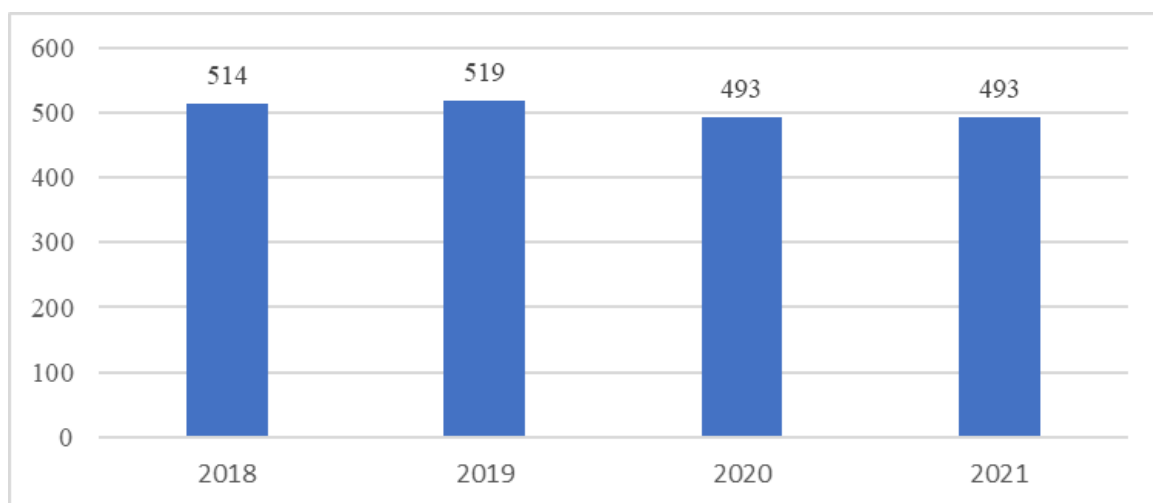

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (1.03.2022)

Program” Dobry start 300+”

Świadczenie „Dobry Start” to 300 zł jednorazowego wsparcia dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny. Przysługuje raz w roku na dziecko uczące się w szkole, aż do ukończenia przez nie 20 roku życia (na dziecko niepełnosprawne do 24 roku życia). Co istotne, w 2021 r. obsługę świadczeń przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W Gminie Dmosin w latach 2018-2021 z tej pomocy skorzystało: 514 dzieci w 2018, 519 dzieci w 2019, 493 dzieci w 2020 oraz 493 dzieci w 2021. Dane zostały przedstawione na wykresie.

Wykres 3 Liczba świadczeń w Programie Dobry Start 300+ w Gminie Dmosin w latach 2018-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Raportów o stanie Gminy Dmosin za lata 2018-2021

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY DMOSIN

Dodatek osłonowy

Dodatek osłonowy jest kluczowym elementem rządowej Tarczy Antyinflacyjnej, który ma zniwelować rosnące ceny energii, gazu i żywności. Zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 roku o dodatku osłonowym świadczenie to będzie przysługiwało gospodarstwu domowemu, którego przeciętne miesięczne dochody nie przekraczają:

- 2100 zł w gospodarstwie jednoosobowym,
- 1500 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym.

Wysokość dodatku osłonowego wynosi rocznie:

- 400 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego,
- 600 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z dwóch do trzech osób,
- 850 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z czterech do pięciu osób,
- 1150 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej sześciu osób.

Podwyższony dodatek osłonowy należy się, jeśli głównym źródłem ogrzewania jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem lub paliwami węgl pochodnymi. Takie źródło ogrzewania musi być wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków - warunek konieczny. Wysokość podwyższonego dodatku osłonowego rocznie wynosi wówczas:

- 500 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego,
- 750 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z dwóch do trzech osób,
- 1062,50 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z czterech do pięciu osób,
- 1437,50 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej sześciu osób.

Świadczenia z tytułu dodatku osłonowego po raz pierwszy wypłacane były po 31 marca 2022 r.

Programy socjalne

W 2021 roku Rada Gminy uchwaliła Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dmosin na lata 2021-2027. Strategia jest dokumentem

przedstawiającym działania podejmowane przez Gminę w zakresie pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, nikotynizmu a także minimalizowania bądź niwelowania negatywnych zjawisk społecznych. Za główne cele Strategii przyjmuje się:

1. Przeciwwstawienie się zjawisku marginalizacji grup społecznych szczególnie dotkniętych społecznie.
2. Przeciwdziałanie zjawisku uzależnień.
3. Przeciwdziałanie i zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie.
4. Ochrona zdrowia i bezpieczeństwo mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia dla osób starszych.

Pierwszy cel realizowany jest m. in. za pomocą projektów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu, zatrudnianiu bezrobotnych w ramach prac społecznych, udzielanie pomocy materialnej rodzinom potrzebującym, aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych oraz powołanie asystenta rodziny.

W 2021 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej po raz pierwszy realizował program pn. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2021 finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego. Głównym celem Programu jest wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz niepełnosprawnych dzieci. W 2021 r. usługi asystencji przyznane zostały dla 3 osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym. Program jest kontynuowany w roku 2022. Uchwałą nr XXXV/227/21 Rady Gminy Dmosin z dnia 29 grudnia 2021 r. został wprowadzony program pn. Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2022.

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii. Gmina Dmosin realizuje **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomani na lata 2022-2025 w Gminie Dmosin**, przyjęty uchwałą nr XXXVIII/245/22 Rady Gminy Dmosin z dnia 29 marca 2022 r. Jest on kontynuacją wcześniejszych działań Gminy związanych z kształtowaniem lokalnej polityki społecznej w tym zakresie, które opierały się na dwóch odrębnych programach tj. Gminnym

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii. Realizatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dmosinie, który w celu realizacji założeń współpracuje z:

- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii,
- Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Punktem Konsultacyjnym,
- placówkami oświatowymi,
- placówkami zdrowia,
- Gminną Biblioteką Publiczną,
- Komenda Powiatowa Policji w Brzezinach,
- pozostałymi podmiotami i jednostkami, które swoimi działaniami mogą wesprzeć ww. jednostki.

Działania podejmowane w ramach Programu mają na celu w szczególności:

- rozpoznawanie specyfiki problemów uzależnień na terenie Gminy Dmosin oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu,
- zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin,
- zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów uzależnień i zapobieganie powstawaniu nowych,
- prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących szkód wynikających z nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez dorosłych oraz dzieci i młodzieży, jak również odnośnie uzależnień behawioralnych,
- upowszechnianie informacji o formach poszukiwania pomocy oraz instytucjach świadczących pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom,
- upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie, w szczególności w rodzinie z problemem alkoholowym,

- promocję zdrowego stylu życia i zachęcanie do różnorodnych form aktywności mieszkańców Gminy (bez środków uzależniających),
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców,
- podnoszenie poziomu wiedzy i kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Problem przemocy w rodzinie wymaga wsparcia psychologicznego, prawnego i socjalnego. Istotne jest zacieśnienie współpracy służb publicznych ze społecznością lokalną w zakresie wykrywania i zwalczania zjawiska. Rada Gminy Dmosin z dniem 29 grudnia 2021 roku uchwaliła **Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Dmosin na lata 2022-2026.**

Realizacja ostatniego celu to m. in. poszerzenie wiedzy w zakresie profilaktyki zdrowia, doposażenie placówek służby zdrowia, kursy zdrowego odżywiania, dostosowanie systemu opieki zdrowotnej do potrzeb osób starszych, wolontariat oraz praca społeczna na rzecz pomocy seniora.

W ramach swych zadań ośrodek pomocy społecznej realizuje również zadania zawarte w **Gminnym Programie Wspierania Rodziny Gminy Dmosin na lata 2022-2024**. Głównym celem Programu jest *wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania*”.

W 2021 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dmosinie realizował również program „Wspieraj Seniora” Program skierowany był do osób, które w związku z obowiązującym stanem epidemii oraz wzrostem zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 decydowały się na pozostanie w domu i nie były w stanie samodzielnie zaopatrzyć się w artykuły podstawowej potrzeby. Pomoc realizowana była w postaci usługi polegającej np. na zrobieniu niezbędnych zakupów obejmujących produktów podstawowej potrzeby (artykuły spożywcze, środki higieny osobistej).

Program „Za życiem” - program działa na podstawie Ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016 roku. Jego celem jest udzielenie wsparcia kobietom w ciąży oraz ich rodzinom z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu. Przysługuje wówczas jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY DMOSIN

Poza pomocą materialną program zapewnia dostęp, w szczególnych sytuacjach, do poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę np. pomocy psychologicznej, prawnej, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej (m.in. diagnostyka prenatalna, opieka paliatywna i hospicyjna, poradnictwo laktacyjne, zaopatrzenie w wyroby medyczne).

Mieszkańcy mają możliwość skorzystać z dofinansowania w ramach programu „Czyste powietrze”. Celem Programu jest zmniejszenie lub uniknięcie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery przez domy jednorodzinne. Dofinansowanie może dotyczyć wymiany starych i nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy oraz przeprowadzenia niezbędnych prac termomodernizacyjnych budynku.

W 2021 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej uruchomiony został punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste powietrze”. Przez 10 godzin tygodniowo pracownik udziela informacji dotyczących możliwości uzyskania dofinansowania przewidzianego Programem. Ponadto, GOPS w Dmosinie wydaje zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego niezbędnego do złożenia wniosku o dofinansowanie.

Kolejną formą wsparcia dla mieszkańców Gminy Dmosin jest pomoc żywnościowa **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (PO PŻ)** w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Polega on na wsparciu osób najuboższych poprzez udostępnienie im pomocy w formie paczek lub posiłków. Założeniem Programu jest kierowanie tych form pomocy do osób o niskich dochodach, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, spełniających przesłanki art. 7 ustawy o pomocy społecznej. Kwalifikowaniem do uczestnictwa w Programie zajmują się pracownicy socjalni. Wydawane są w tym celu skierowania do organizacji pozarządowej, która zajmuje się dystrybucją żywności. Wydawaniem paczek żywnościowych zajmuje się Fundacja „Promienie Słońca” z Dmosina.

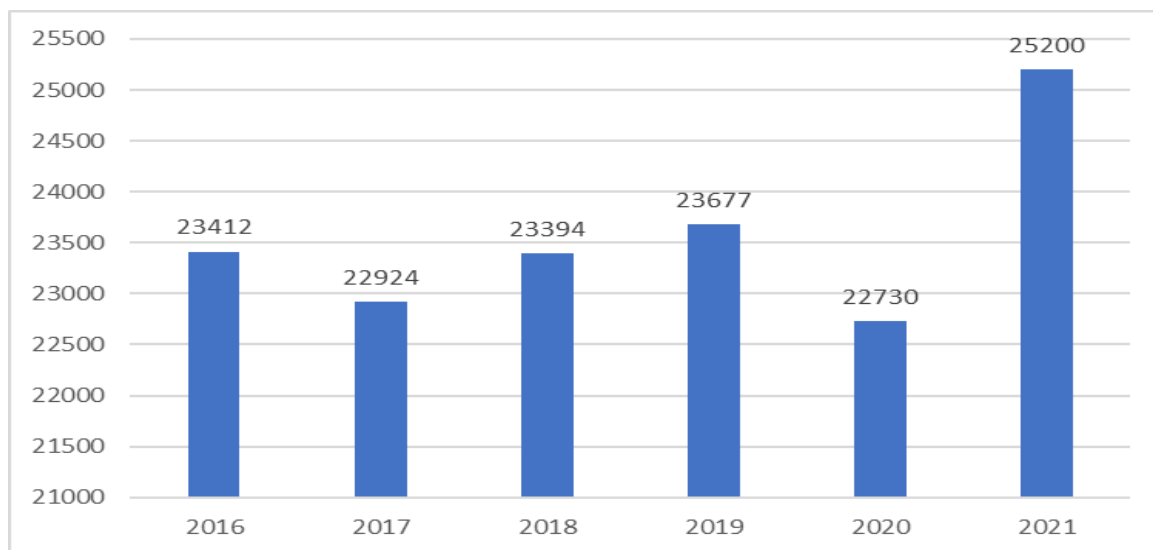

1.4 Ochrona zdrowia

Podstawowa opieka zdrowotna na terenie Gminy Dmosin udzielana jest mieszkańcom przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kołacinie oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Nagawkach.

Na wykresie przedstawiona została liczba udzielanych porad lekarskich w Gminie Dmosin w latach 2016-2021. W 2020 roku widać znaczący spadek ilości udzielonych porad lekarskich w porównaniu do roku poprzedniego, co może być wynikiem utrudnionego dostępu do lekarzy i specjalistów w okresie trwania pandemii Covid-19. Natomiast w 2021 roku widoczny jest duży wzrost liczby porad, który może być związany ze zniesieniem obostrzeń dotyczących korzystania z podstawowej opieki zdrowotnej.

Wykres 4 Liczba udzielonych porad lekarskich w Gminie Dmosin w latach 2016-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (25.07.2022)

Dostępność do usług medycznych na danym obszarze obrazuje liczba przychodni medycznych przypadająca na 10 tysięcy mieszkańców. Tabela przedstawia ten wskaźnik w latach 2016-2021. Jest on na równym poziomie w badanym okresie dla Gminy, powiatu brzezińskiego i województwa łódzkiego. Za sytuację korzystną należy uznać fakt, że jest to wartość wyższa w porównaniu do całego kraju.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

Tabela 15 Przychodnie w Gminie Dmosin na 10 tysięcy mieszkańców w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Dmosin	7	7	7	7	7	7
powiat brzeziński	7	7	7	7	7	7
województwo łódzkie	7	7	7	7	7	7
Polska	6	6	6	6	6	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (25.07.2022)

Na moment sporządzania Diagnozy na obszarze Gminy Dmosin znajdują się jeden punkt apteczny.

Tabela przedstawia dane dotyczące punktów aptecznych w Gminie Dmosin w latach 2016-2021.

Tabela 16 Punkty apteczne w Gminie Dmosin w latach 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
punkty apteczne	4	3	2	2	2	2
ludność na aptekę	1 129	1 492	2 240	2 232	2 223	2209

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (25.07.2022)

Jak wynika z danych zawartych w tabeli ilość aptek zmalała w porównaniu do roku 2016 o połowę. W wyniku czego wzrosła liczba ludności przypadająca na jedną aptekę do 2209 osób w 2021 roku.

W związku z pandemią Covid-19 Gmina Dmosin podjęła działania dotyczące promocji szczepień na terenie Gminy oraz zorganizowała transport do punktu szczepień. Zgodnie z informacjami zawartymi w Raporcie o stanie Gminy Dmosin za 2020 rok w celu zapobiegania rozprzestrzeniania się epidemii dokonano niezbędnego zaopatrzenia. Na potrzeby zabezpieczenia obiektów w Gminie zakupione zostały m. in.: preparaty do dezynfekcji, półmaski i maski filtrujące, przyłbice ochronne, gogle, kombinezony ochronne, rękawiczki ochronne, worki foliowe czerwone z przeznaczeniem na odpady medyczne, mydła i żele dezynfekujące oraz dozowniki, termometry bezdotykowe, pleksy na biurka. Dodatkowo Gmina Dmosin zakupiła 60 sztuk kombinezonów

przeciwwirusowych, które zostały przekazane w formie darowizny do Szpitala Specjalistycznego w Brzezinach.

W roku 2021, podobnie jak w 2020, kontynuowano szereg wyzwań związanych z wdrożeniem działań, których celem było przeciwdziałanie zarażeniu koronawirusem. Zgodnie z danymi zawartymi w Raporcie o stanie Gminy Dmosin za 2021 rok, w celu zapobiegania rozprzestrzeniania się epidemii zakupiono między innymi maski filtrujące. Gmina otrzymała maski chirurgiczne oraz płyny do dezynfekcji dostarczone z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, które zostały przeznaczone na potrzeby zabezpieczenia obiektów, w tym w szczególności Urzędu Gminy Dmosin, jednostek organizacyjnych, jednostekOSP wraz z świetlicami, stacji uzdatniania wody, oczyszczalni ścieków w Dmosinie Drugim, boiska sportowego „Orlik”, placów zabaw, autobusów szkolnych, parafii z terenu Gminy.

Gmina Dmosin znalazła się w gronie laureatów konkursu „Rosnąca Odporność”, którego celem było utrwalenie i promocja samorządowych działań zwiększenia frekwencji w obszarze Programu Szczepień przeciw Covid-19. Gmina zajęła 1 miejsce wśród gmin powiatu brzezińskiego osiągając najwyższy przyrost poziomu zaszczepienia mieszkańców pełnym cyklem szczepień przeciwko koronawirusowi (liczony od 1 sierpnia 2021 roku). Nagrodą w konkursie jest 1 mln złotych dla Gminy. Laureat konkursu może przeznaczyć nagrodę na dowolny cel związany z przeciwdziałaniem Covid-19. Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem Covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, mogą być to wszelkie czynności związane ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków, w tym społeczno-gospodarczych Covid-19.

1.5 Sytuacja mieszkaniowa

Dostępność odpowiedniej jakości zasobów mieszkaniowych jest tym czynnikiem, który bezpośrednio wpływa na jakość życia mieszkańców. Mieszkanie jako dobro społeczne służy zaspokojeniu podstawowej potrzeby ludzkiej, czyli schronienia. Zapewnia poczucie bezpieczeństwa. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej nakłada na

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

władze publiczne obowiązek prowadzenia polityki sprzyjającej zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych obywateli. Na mieszkalnictwo mają przede wszystkim wpływ czynniki o charakterze lokalnym i to właśnie zadaniem samorządu gminnego jest ocena lokalnej sytuacji mieszkaniowej oraz wdrażanie wsparcia w tym zakresie.

Z danych udostępnionych przez Główny Urząd Statystyczny i zamieszczonych w tabeli wynika, że w latach 2016-2019 stopniowo wzrastała liczba budynków mieszkalnych na terenie Gminy Dmosin, natomiast w 2020 roku nastąpił spadek i wartość ta wyniosła 1643. Następnie w 2021 roku odnotowano wzrost liczby budynków mieszkalnych do poziomu 1655. Takie samo zjawisko jest zauważalne na poziomie powiatu i województwa. Jedynie dla danych krajowych odnotowany jest wzrost w całym badanym okresie.

Tabela 17 Budynki mieszkalne w Gminie Dmosin w porównaniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Dmosin	1 621	1 631	1 641	1 673	1 643	1 655
powiat brzeziński	8 009	8 066	8 137	8 377	8 206	8 327
województwo łódzkie	443 696	447 405	451 108	462 648	460 905	468 071
Polska	6 308 344	6 375 734	6 443 611	6 629 920	6 636 883	6 781 570

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (25.07.2022)

Od roku 2016 do 2020 liczba mieszkań w Gminie wzrosła o 41, co przedstawia tabela poniżej. Był to wzrost o 2,35% na przestrzeni analizowanego okresu. Jednakże porównując do powiatu (3,97%), województwa (3,27%) i całego kraju (5,27%), wzrost ten był niższy.

Tabela 18 Mieszkania w Gminie Dmosin w porównaniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina Dmosin	1 745	1 756	1 770	1 777	1 786
powiat brzeziński	11 414	11 481	11 623	11 795	11 867
województwo łódzkie	1 009 883	1 016 310	1 023 324	1 032 240	1 042 856

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOŚIN

	2016	2017	2018	2019	2020
Polska	14 272 010	14 439 777	14 615 112	14 812 774	15 015 333

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (21.02.2022)

Analiza poniższych danych pokazuje, że przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w Gminie Dmosin przewyższa średnie dla powiatu, województwa i kraju. Największą różnicę widać pomiędzy Gminą a województwem, gdzie średnia wielkość mieszkania w roku 2020 była mniejsza o 14 m².

Tabela 19 Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2016-2020 (dane w m²)

	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina Dmosin	83,1	83,2	83,5	83,7	83,9
powiat brzeziński	81,0	81,3	81,5	81,5	81,8
województwo łódzkie	68,9	69,2	69,4	69,7	69,9
Polska	73,8	74,0	74,2	74,4	74,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (22.02.2022)

Podobnie wygląda sytuacja dotycząca przeciętnej powierzchni użytkowej przypadającej na jedną osobę w Gminie. W latach 2016-2020 również była wyższa w porównaniu do powiatu, województwa i całego kraju. Jednakże w tym przypadku różnice między wskaźnikami były niewielkie.

Tabela 20 Przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na jedną osobę w Gminie w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina Dmosin	32,1	32,6	33,0	33,3	33,7
powiat brzeziński	29,9	30,2	30,7	31,2	31,7
województwo łódzkie	28,0	28,4	28,8	29,3	29,9
Polska	27,4	27,8	28,2	28,7	29,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (22.02.2022)

1.6 Bezpieczeństwo publiczne

Policja

Za bezpieczeństwo oraz porządek na obszarze Gminy Dmosin odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Brzezinach. Gmina należy do rewiru dzielnicowego. Podstawowymi zadaniami dzielnicowego są: prowadzenie rozpoznania na przydzielonym rejonie pod względem osobowym, terenowym, zjawisk i zdarzeń mających wpływ na stan bezpieczeństwa i porządku publicznego, realizowanie zadań z zakresu profilaktyki społecznej, realizowanie zadań z zakresu ścigania sprawców przestępstw i wykroczeń oraz kontrolowanie przestrzegania prawa powszechnie obowiązującego oraz przepisów prawa miejscowego.

Zadaniem Policji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”. W latach 2019-2021 sporządzono łącznie 10 „Niebieskich Kart”.

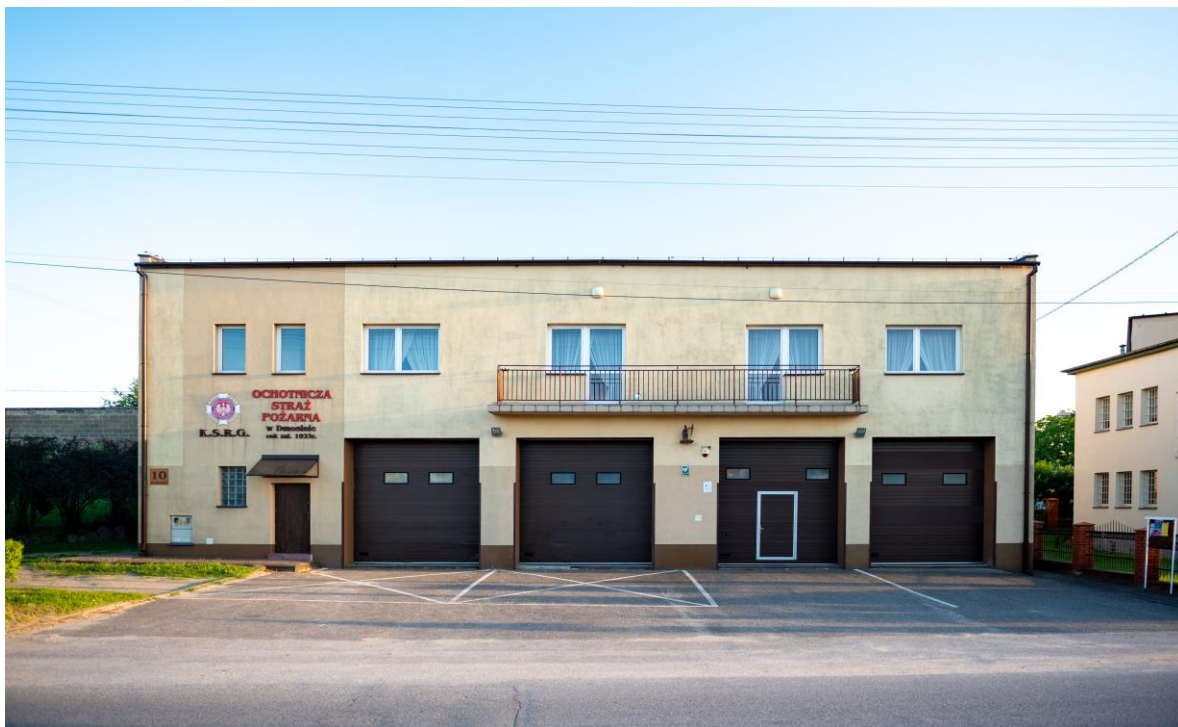
Straż pożarna

Na terenie Gminy Dmosin funkcjonuje 8 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej: OSP w Dmosinie, OSP w Kołacinie, OSP w Kołacinku, OSP w Kraszewie, OSP w Lubowidzy, OSP w Nowostawach Dolnych, OSP w Woli Cyrusowej oraz OSP w Ząbkach. Dwie jednostki włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (OSP w Dmosinie od 1997 roku oraz OSP w Woli Cyrusowej od 2020 roku).

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOŚIN

Zdjęcie 4 Ochotnicza Straż Pożarna w Dmosinie

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Dmosin

Zdjęcie 5 Ochotnicza Straż Pożarna w Woli Cyrusowej

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Dmosin

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY DMOSIN

Tabela zawiera dane zgodne z Raportami o stanie Gminy Dmosin za lata 2020-2021 dotyczące działań ratowniczych na terenie Gminy Dmosin w latach 2016-2021. Widoczny jest wzrost liczby akcji w roku 2021, szczególnie dotyczy to miejscowych zagrożeń, tj. związanych przede wszystkim z kolizjami i wypadkami drogowymi, pompowaniem wody oraz usuwaniem skutków silnych wiatrów i nawałnic.

Tabela 21 Udział w akcjach ratowniczych jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w Gminie Dmosin w latach 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
pożary	33	25	34	50	51	46
miejscowe zagrożenia	108	165	144	118	251	308
falszywe alarmy	5	8	8	4	15	19
RAZEM	146	198	186	172	317	373

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie Gminy Dmosin za lata 2020-2021

System monitoringu

Gmina Dmosin w celu zwiększenia bezpieczeństwa nadzoruje system monitoringu wizyjnego. Monitorowaniem objęty jest Zespół Boisk Sportowych „ORLIK” oraz Świetlica w Woli Cyrusowej.

1.7 Kultura, rekreacja i sport

Biblioteka

Gminna Biblioteka Publiczna w Dmosinie jest samorządową instytucją kultury powołaną na mocy uchwały Rady Gminy Dmosin z dnia 26 kwietnia 2006 roku. Przedmiotem działalności jest działalność bibliotek publicznych. Głównym zadaniem jest gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie zbiorów. Organizatorem Biblioteki jest Gmina Dmosin, która na działalność księżnicy przekazuje dotację miesięczną. Nadrzędną placówką merytoryczną jest Miejska Biblioteka Publiczna im. J. Tuwima w Brzezinach.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOŚIN

Pod koniec 2021 roku Biblioteka dysponowała księgozbiorem w ilości 16007 woluminów, który systematycznie się powiększał z roku na rok. W 2021 roku widoczny jest duży wzrost wypożyczeń księgozbioru. Na dzień 31.12.2020 roku zarejestrowanych było 286 czytelników.

Tabela 22 Działalność Gminnej Biblioteki Publicznej w Dmosinie w latach 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
księgozbiór	14 456	14 758	15 081	15 400	15 660	16007
czytelnicy w ciągu roku	286	293	272	288	268	286
wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	4 622	3 992	3 809	3 809	3 476	4717

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (25.07.2022)

Gminna Biblioteka Publiczna w Dmosinie pozyskuje książki poprzez zakup z dotacji Organizatora, ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z budżetu państwa w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0”, jak również z darów od czytelników, instytucji lub w ramach projektów programu „Działaj lokalnie”.

Tabela przedstawia dane dotyczące wpływów książkowych w Gminnej Bibliotece Publicznej w Dmosinie w latach 2016-2021.

Tabela 23 Specyfikacja wpływów książkowych w Gminnej Bibliotece Publicznej w Dmosinie w latach 2016-2021

rodzaj wpływu książkowego	2016	2017	2018	2019	2020	2021
zakup z dotacji organizatora	2 900,00 zł 135 wol.	2 900,00 zł 125 wol.	2 970,00 zł 152 zł	3 050,00 zł 142 wol.	3 130,00 zł 130 wol.	3 200,00 zł 125 wol.
zakup ze środków finansowych MKiDN	3 500,00 zł 157 wol.	3 500,00 zł 149 wol.	2 900,00 zł 125 wol.	2 000,00 zł 88 wol.	1 600,00 zł 70 wol.	1 600,00 zł 64 wol.
wpływy z innych źródeł, dary czytelników i innych instytucji	-	176,00 zł 28 wol.	266,00 zł 46 wol.	525,00 zł 89 wol.	165,00 zł 31 wol.	378,00 zł 68 wol.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

rodzaj wpływu książkowego	2016	2017	2018	2019	2020	2021
zakup w ramach programu „Działaj lokalnie”	-	-	-	-	840,00 zł 36 wol.	2 155,00 zł 90 wol.

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Dmosin

Biblioteka dysponuje również bogatą ofertą czasopism takich jak: Claudia, Farmer, Gospodini, Ludowe Recepty na wszystkie choroby, Mój Piękny Ogród, M jak Mieszkanie, Promyczek Dobra, Przyjaciółka, Rada, Tygodnik Poradnik Rolniczy, Twój Styl, Poradnik Domowy, Poradnik Bibliotekarza, Dziennik Łódzki, Wieści z Główna i Strykowa.

Biblioteka posiada program biblioteczny SOWA, dzięki któremu oferta książkowa dostępna jest na stronie internetowej: <https://bibliotekadmosin.pl//> w zakładce Katalog on-line.

Oprócz bogatej oferty książkowej Gminna Biblioteka Publiczna w Dmosinie prowadzi szeroką działalność kulturalno-oświatową skierowaną do dorosłych oraz dzieci i młodzieży. Najważniejsze formy działalności kulturalno-oświatowej to: wycieczki krajoznawcze, wyjazdy do kin, teatrów, muzeów w Łodzi i w Warszawie, wyjazdy na basen, konkursy wiedzy, konkursy czytelnicze, plastyczne, recytatorskie oraz akcje promujące książkę takie jak „Randka w ciemno z książką”, „Z biblioteką łatwiej być kobietą”, „Noc Bibliotek”, Narodowe czytanie pod Patronatem Prezydenta RP. Biblioteka organizuje również spotkania okolicznościowe jak np. Dzień Babci i Dziadka, Święto Rodziny, Dzień Dziecka, Pikniki Rodzinne. We współpracy z Urzędem Gminy Dmosin organizowany jest Gminny Dzień Kobiet, Święto Plonów, Spotkania Opłatkowe. Ponadto, podczas ferii zimowych i wakacji dla dzieci i młodzieży realizowane są cykle zajęć, podczas których mają możliwość integracji w zespole oraz poszerzenia swojej wiedzy i horyzontów myślowych.

We współpracy ze Szkołą Podstawową w Dmosinie i w Kołacinie organizowane są spotkania autorskie z pisarzami m.in. Ewą Nowak, Kaliną Jerzykowską, Moniką Sawicką-Kacprzak, Katarzyną Wasilkowską. Biblioteka promuje czytelnictwo poprzez

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

akcję głośne czytanie, podczas której pracownik Biblioteki czyta dzieciom w szkole fragmenty książek.

Tabela przedstawia projekty realizowane przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Dmosinie w ramach programu „Działaj Lokalnie” dofinansowane przez Stowarzyszenie LGD „Polcentrum”.

Tabela 24 Projektu w ramach programu „Działaj Lokalnie” realizowane przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Dmosinie

rok realizacji projektu	nazwa projektu
2016	„Od farmerki do Missterki”
2018	„Gdy namiot będzie to Gminna Biblioteka wszędzie będzie”
2020	„Bezpieczne czytanie sposobem na kwarantanny spędzanie”
2021	„Czytanie nie boli – czytaj książki do woli”

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Dmosin

Ponadto, Biblioteka realizuje również następujące projekty:

- „Mała książka Wielki człowiek” – bezpłatna wyprawka czytelnicza dla każdego przedszkolaka, składająca się z książki dla rodzica i książki dla dziecka. Projekt realizowany przez Instytut Książki. Gminna Biblioteka Publiczna w Dmosinie otrzymała 80 kompletów wyprawek dla najmłodszych czytelników.
- Projekt „Lokomotywa po wiedzę – projekt ekologiczno-artystyczny dla dzieci z województwa łódzkiego”, który dofinansowany jest ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.
- „Biblioteka na to czeka” – projekt Instytutu Pamięci Narodowej mający na celu rozpowszechnianie wiedzy z zakresu najnowszej historii Polski poprzez udostępnianie czytelnikom bibliotek dorobku wydawniczego IPN.
- Kurs języka angielskiego dla osób dorosłych w ramach projektu „Szkolenie z języka angielskiego dla początkujących. Kształcenie osób dorosłych” – realizowany przez BRC Consulting Edukacja, Kwalifikacja, Umiejętność, Renata Różycka. Utworzono dwie grupy po 12 osób. Każdy uczestnik otrzymał certyfikat ukończenia szkolenia.

Wszystkie działania Gminnej Biblioteki Publicznej w Dmosinie można śledzić pod adresem: <https://bibliotekadmosin.pl//> oraz na portalu społecznościowym Facebook.

Warto nadmienić, że rok 2020 z powodu pandemii koronawirusa był okresem pełnym wyzwań i szybkiego dostosowania się do nowych warunków. Wymagał od bibliotekarzy większego niż zwykle zaangażowania i szybszych reakcji oraz kreatywności i elastyczności. Przez ten czas Biblioteka skupiała się na bieżącym dostosowaniu funkcjonowania do zmian i potrzeb użytkowników. Jednakże wyraźnie widać, że po czasowym ograniczeniu funkcjonowania i dostępu do tradycyjnych zasobów, Biblioteka znów tętni życiem, zaspokajając potrzeby czytelnicze mieszkańców.

Zabytki i miejsca pamięci

W Gminie Dmosin prowadzona jest gminna Ewidencja Zabytków w formie kart adresowych - 76 kart, w tym 19 zabytków wpisanych do Rejestru Zabytków Nieruchomych Województwa Łódzkiego oraz 57 zabytków w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków.

Do najciekawszych, zabytkowych obiektów Gminy należą przede wszystkim:

- Kościół parafialny pw. Św. Andrzeja Apostoła i Małgorzaty Dziewicy Męczennicy w Dmosinie (1728 r.),
- Dzwonnica kościoła parafialnego (XVIII w.),
- Plebania w Dmosinie (początek XIX w.)
- Cmentarz przykościelny rzymsko-katolicki w Dmosinie (I poł. XVI w.),
- Kaplica w zagrodzie Dmosin (XX w.),
- Dwór w Koziołkach (1912 r.),
- Dwór murowany w Kołacinie (II poł. XIX w.),
- Młyn w Kołacinie (1906 r.),
- Zajazd w Kołacinie (1859 r.),
- Poczta w Kołacinie (1920 r.)
- Kościół parafialny p.w. Wszystkich Świętych w Kołacinku (1788 r.),
- Dzwonnica kościoła parafialnego p.w. Wszystkich Świętych w Kołacinku (XVIII w.),
- Dwór murowany w Kołacinku (II poł. XIX w.)
- Park podworski w Kołacinku (II poł. XIX w.),
- Dwór w Osinach (wybudowany koniec XIX w. - początek XX w.),

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY DMOSIN

- Zespół kościoła Mariawitów - Kościół w Woli Cyrusowej-Koloni (1912 r.),
- Plebania w Woli Cyrusowej (I poł XIX w.).

W Gminie znajduje się 9 **Pomników Pamięci Narodowej** związanych z wydarzeniami historycznymi z czasów I i II wojny światowej, powstania styczniowego oraz Ofiary Zbrodni Katyńskiej. Należą do nich:

- Pomniki w miejscowości Dmosin:
  1. upamiętniający odzyskanie niepodległości przez Polskę,
  2. upamiętniający II wojnę światową,
  3. upamiętniający II wojnę światową - cmentarz parafialny,
  4. kamień upamiętniający Ofiary Zbrodni Katyńskiej.
- Pomniki w pozostałych miejscowościach na terenie Gminy Dmosin:
  5. pomnik i mogiła Powstańców Styczniowych (1863 r.) - cmentarz parafialny w Kołacinku,
  6. upamiętniający mord na ludności cywilnej z okresu II wojny światowej w Dąbrowie Mszadelskiej,
  7. upamiętniający II wojnę światową w Teresinie,
  8. upamiętniający II wojnę światową - cmentarz parafialny w Woli Cyrusowej,
  9. upamiętniający powstanie styczniowe w Woli Cyrusowej.

Turystyka

W Gminnej Bibliotece Publicznej w Dmosinie prowadzony jest Punkt Informacji Turystycznej, który gromadzi i udostępnia wszystkim zainteresowanym mapy oraz foldery dotyczące Gminy. Udziela informacji o walorach i atrakcjach turystycznych regionu. Wśród atrakcji turystycznych Gminy należy z pewnością wymienić występujące (i omówione wcześniej) zabytki i miejsca pamięci narodowej.

Ponadto na terenie Gminy znajdują się następujące obiekty turystyczne:

- Żywy Skansen w Nagawkach,
- Park Jurajsko - Botaniczny „Dinopark” w Kołacinku.

Szlaki turystyczne

Przez Gminę Dmosin przebiega sieć szlaków turystycznych wytyczonych m.in. w projekcie *„Muzeum w przestrzeni - wielokulturowe korzenie województwa łódzkiego”*. Są to następujące szlaki:

- Szlak Pamięci - najdłuższy szlak (około 133 km), poświęcony tematyce wojennej, której motywem przewodnim są wydarzenia jesieni 1914 roku,
- Szlak Wytchnienia - szlak biegnący przez najcenniejsze i najatrakcyjniejsze przyrodniczo tereny,
- Szlak Zadumy - szlak prowadzący przez atrakcyjne pod względem kulturowym miejsca regionu,
- Szlak Łaknienia - szlak poświęcony tematyce kulinarnej, przebiegający w sąsiedztwie punktów gastronomii.

Szlaki zostały poprowadzone wzdłuż dróg o najmniejszym natężeniu ruchu oraz o bogatych walorach krajobrazowych. Zbiegają się w miejscowości Wola Cyrusowa. Na całej swej długości mogą być użytkowane przez pieszych i rowerzystów.

Ponadto na terenie Gminy zlokalizowany jest Łódzki Szlak Konny oraz Szlak Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich (czarny szlak rowerowy).

Zespół Boisk Sportowych „Orlik 2012”

W ramach programu „Moje boisko - Orlik 2012” w Dmosinie Drugim powstał kompleks sportowo-rekreacyjny. Jest ogólnodostępny i bezpłatny. W okresie od czerwca do listopada odbywają się treningi sportowe, rozgrywki i zawody sportowe, animacje sportowe, gry i zabawy. Zgodnie z danymi zawartymi w Raporcie o stanie Gminy Dmosin za 2021 rok, średnia dzienna liczba osób przebywających na obiektach sportowych w roku 2021 wyniosła 25-35 osób.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

Zdjęcie 6 Zespół Boisk Sortowych „Orlik 2012” w Dmosinie Drugim

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Dmosin

1.8 Aktywność społeczna

Aktywność społeczna to czynna postawa obywateli w ramach działań społecznych. Do wyznaczników aktywności społecznej należą: działalność społeczną, wolontariat, przedsiębiorczość społeczna, programy zwiększania partycypacji, edukacja obywatelska, ruch samopomocowy oraz sektor organizacji pozarządowych.

Frekwencja wyborcza

Udział w wyborach samorządowych jest jedną z najważniejszych form aktywności społecznej, frekwencja pokazuje zaangażowanie mieszkańców danego obszaru w sprawy dotyczące regionu oraz państwa. W Polsce przeprowadza się wybory członków organów jednostek samorządu terytorialnego: sejmików województwa, rad powiatów, rad gmin oraz jednoosobowych organów wykonawczych gmin - wójtów, burmistrzów, prezydentów miast.

Poniżej przedstawiono tabele ukazujące udział mieszkańców Gminy Dmosin w wyborach samorządowych w 2018 roku w porównaniu do powiatu brzezińskiego, województwa łódzkiego oraz całego kraju.

Tabela 25 Wybory do sejmików województwa w 2018 roku w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju

	uprawnieni do głosowania	oddane głosy	frekwencja wyborcza
Gmina Dmosin	3 731	1 902	50,98
powiat brzeziński	24 939	13 748	55,13
województwo łódzkie	1 977 916	1 125 594	56,91
Polska	30 170 012	16 545 490	54,84

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (22.02.2022)

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOŚIN

Tabela 26 Wybory do rady powiatów w 2018 roku w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju

	uprawnieni do głosowania	oddane głosy	frekwencja wyborcza
Gmina Dmosin	3 731	1 903	51,01
powiat brzeziński	24 947	13 753	55,13
województwo łódzkie	1 342 150	765 728	57,05
Polska	20 471 882	11 184 814	54,64

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (22.02.2022)

Tabela 27 Wybory do rady gmin i rady miast w miastach na prawach powiatu w 2018 roku w Dmosinie w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju

	uprawnieni do głosowania	oddane głosy	frekwencja wyborcza
Gmina Dmosin	1 579	875	55,41
powiat brzeziński	18 309	10 508	57,39
województwo łódzkie	1 905 925	1 090 883	57,24
Polska	29 095 469	16 041 203	55,13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (22.02.2022)

Tabela 28 Wybory na wójta, burmistrza i prezydenta miasta w 2018 roku w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju

	uprawnieni do głosowania		oddane głosy		frekwencja wyborcza	
	I tura	II tura	I tura	II tura	I tura	II tura
Gmina Dmosin	3 731	0	1 904	0	51,03	0
powiat brzeziński	24 949	12 707	13 748	6 658	55,10	52,40
województwo łódzkie	1 974 259	551 242	1 125 797	271 802	57,02	49,31
Polska	30 115 896	9 523 401	16 534 085	4 650 111	54,90	48,83

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (22.02.2022)

Analiza powyższych danych pokazuje, że mieszkańcy Gminy Dmosin wzięli czynny udział w wyborach samorządowych w 2018 roku.

Organizacje pozarządowe

Organizacje pozarządowe to podmioty, które nie są organami lub jednostkami podległymi administracji rządowej i samorządowej oraz których działalność nie jest nastawiona na osiągnięcie zysku. Jest to tzw. „trzeci sektor”, w odróżnieniu od sektora publicznego oraz sektora przedsiębiorstw.

Organizacjami pozarządowymi są nie tylko podmioty, które mają osobowość prawną, ale także jednostki, które tej osobowości nie posiadają (m.in. stowarzyszenia, koła gospodyń wiejskich).

Na terenie Gminy Dmosin działają następujące organizacje pozarządowe:

- OSP w Dmosinie,
- OSP w Kołacinie,
- OSP w Kołacinku,
- OSP w Kraszewie,
- OSP w Lubowidzy,
- OSP w Nowostawach Dolnych,
- OSP w Woli Cyrusowej,
- OSP w Ząbkach,
- Stowarzyszenie LZS „Błękitni” Dmosin,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Dmosińskiej w Nagawkach,
- Stowarzyszenie Promyk Nadziei w Kołacinku,
- Stowarzyszenie Rozwoju Regionalnego,
- Fundacja Promienie Słońca w Dmosinie,
- Stowarzyszenie „Otwarte serce” w Woli Cyrusowej
- 14 Kół Gospodyń Wiejskich w tym cztery zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Kół Gospodyń Wiejskich (tj. KGW w Dmosinie, KGW w Woli Cyrusowej Kolonii, KGW w Kraszewie „Złote Kłosa” oraz KGW Nagawki-Janów „Nagajanki”).

1.9 Finanse i administracja

Dochodami jednostek samorządu terytorialnego, zgodnie z art 167 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, są: dochody własne gminy, subwencje ogólne oraz dotacje celowe z budżetu państwa.

Zgodnie z Ustawą z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego źródłami dochodów własnych gminy są w szczególności:

- wpływy z podatków - od nieruchomości, rolnego, leśnego, od środków transportowych, dochodowego od osób fizycznych (opłacanego w formie karty podatkowej), od spadków i darowizn, od czynności cywilnoprawnych,
- wpływy z opłat - skarbowej, targowej, miejscowej, uzdrowiskowej, od posiadania psów, reklamowej, eksploatacyjnej,
- dochody uzyskiwane przez gminne jednostki budżetowe oraz wpłaty od gminnych zakładów budżetowych,
- dochody z majątku gminy,
- spadki, zapisy i darowizny na rzecz gminy,
- dochody z kar pieniężnych i grzywien,
- dotacje z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego.

Subwencja ogólna dla gmin składa się z części wyrównawczej, równoważącej, oświatowej i rozwojowej (inwestycyjnej). Część wyrównawcza przeznaczona jest dla gmin o niskim wskaźniku dochodów podatkowych na jednego mieszkańca oraz gmin o niskiej gęstości zaludnienia. Część równoważącą otrzymują gminy o wysokich wydatkach na dodatki mieszkaniowe w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Część oświatowa wypłacana jest na finansowanie zadań oświatowych przez gminę, poza zadaniami związanymi z dowozem uczniów oraz zapewnieniem kształcenia, wychowania i opieki uczniom w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych. Subwencja rozwojowa przysługuje gminom, których dochody z PIT i CIT w danym roku spadną poniżej ustalonego poziomu.

Dotacje celowe dla gmin są to środki przeznaczone na:

- zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

- zadania na mocy porozumień zawartych z organami administracji rządowej,
- usuwanie bezpośrednich zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego, skutków powodzi i osuwisk ziemnych oraz skutków innych klęsk żywiołowych,
- finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych,
- realizację zadań wynikających z umów.

W tabeli przedstawiono dane dotyczące dochodów i wydatków Gminy Dmosin w latach 2016-2021. W analizowanym okresie nastąpił wzrost dochodów o 73,61% w roku 2021 w stosunku do roku 2016, co jest bardzo korzystną sytuacją. Wraz ze wzrostem dochodów wzrosła również kwota wydatków o 44,66%.

Tabela 29 Dochody i wydatki w Gminie Dmosin w latach 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
dochody	16 412 658,66	18 026 349,27	19 222 395,44	23 893 272,69	23 918 555,10	28 494 672,25
wydatki	16 735 721,41	18 252 853,14	20 640 353,46	24 734 016,56	22 435 586,15	24 210 025,95
deficyt/ nadwyżka	-323 062,75	-226 503,87	-1 417 958,02	-840 743,87	1 482 968,95	4 284 646,30

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (23.02.2022)

Struktura dochodów w Gminie, zgodnie z klasyfikacją budżetową, została zaprezentowana w tabeli na lata 2016-2021. Największe wpływy w analizowanym okresie przynoszą dochody pochodzące od osób prawnych, osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz dochody związane z pomocą społeczną oraz rodziną. Z kolei najmniejsze wpływy do budżetu pochodzą z bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej, edukacyjnej opieki wychowawczej oraz kultury fizycznej.

Natomiast w następnej tabeli została ukazana struktura wydatków w Gminie Dmosin. W badanym okresie 2016-2021 największe wydatki przeznaczone są w szczególności na: oświatę i wychowanie, rodzinę oraz administrację publiczną. Najmniejszy koszt dla Gminy stanowi leśnictwo.

Tabela 30 Struktura dochodów w Gminie Dmosin w latach 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
dochody ogółem	16 412 658,66	18 026 349,27	19 222 395,44	23 893 272,69	23 918 555,10	28 494 672,25
rolnictwo i łowiectwo	436 815,91	425 530,76	449 932,50	2 158 515,51	571 252,20	551 479,58
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	489 479,91	469 309,41	517 716,83	510 698,30	501 949,97	560 281,34
transport i łączność	120 850,00	2 742,46	214 567,73	0,00	64 452,00	79 815,00
gospodarka mieszkaniowa	154 851,00	204 817,48	238 045,91	258 976,44	235 692,59	243 580,33
administracja publiczna	79 177,71	79 939,29	63 676,36	199 178,33	84 499,56	157 796,97
urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	7 300,00	1 004,00	81 045,91	71 948,00	57 747,00	919,00
bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	34 700,00	13 700,00	12 000,00	0,00	0,00	0,00
dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	5 722 819,48	6 271 210,34	6 721 578,73	7 533 800,70	7 610 788,42	8 107 246,94
różne rozliczenia	3 984 863,00	4 304 918,00	4 660 684,00	4 757 357,00	5 770 930,58	8 622 644,04

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
oświata i wychowanie	222 244,74	194 955,38	190 760,04	1 441 136,55	487 167,72	662 306,35
ochrona zdrowia	65 151,66	74 796,66	73 348,84	80 876,27	81 214,68	1 087 363,02
pomoc społeczna	4 432 652,01	347 685,10	314 102,17	283 263,86	287 565,01	260 980,88
edukacyjna opieka wychowawcza	13 947,89	13 797,00	18 307,00	25 246,15	24 358,67	25 189,51
rodzina	bd	4 921 605,49	4 819 794,50	5 562 705,53	6 284 950,26	6 223 144,79
gospodarka komunalna i ochrona środowiska	584 446,27	563 161,12	667 503,84	905 688,39	1 410 773,69	1 699 916,18
kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	63 359,08	132 036,30	95 783,08	93 881,66	427 248,76	204 747,07
kultura fizyczna	0,00	5 140,48	83 548,00	10 000,00	17 963,99	7 261,25

bd - brak danych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (23.02.2022)

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

Tabela 31 Struktura wydatków Gminie Dmosin w latach 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
wydatki ogółem	16 735 721,41	18 252 853,14	20 640 353,46	24 734 016,56	22 435 586,15	24 210 025,95
rolnictwo i łowiectwo	658 281,98	1 598 714,57	2 215 441,64	1 944 570,95	580 371,97	611 031,28
leśnictwo	0,00	2 816,60	0,00	0,00	0,00	0,00
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	333 362,96	379 658,78	459 718,86	487 191,13	545 019,18	542 105,27
transport i łączność	667 402,64	608 180,47	1 635 732,20	1 057 343,47	1 582 711,71	1 393 082,68
gospodarka mieszkaniowa	647 494,78	238 891,31	257 860,80	353 093,60	274 064,01	256 125,03
działalność usługowa	23 727,28	53 125,77	60 021,85	78 449,55	124 403,12	51 676,94
administracja publiczna	1 764 384,40	1 841 143,35	1 995 766,40	2 190 797,79	2 226 926,34	2 208 432,69
urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	7 300,00	1 004,00	81 045,91	71 948,00	57 747,00	919,00
bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	306 508,19	282 417,83	273 104,37	301 737,41	313 050,66	658 958,20

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
obsługa długu publicznego	135 905,57	98 594,04	115 729,48	109 095,68	77 617,34	40 489,78
rozne rozliczenia	361 956,79	0,00	47 622,00	0,00	0,00	0,00
oświata i wychowanie	5 077 676,30	5 468 669,36	5 438 831,94	8 364 746,49	6 313 529,01	7 688 663,63
ochrona zdrowia	56 944,26	43 871,63	40 744,68	51 747,06	80 996,00	42 669,57
pomoc społeczna	4 917 901,70	898 146,99	792 342,99	798 919,31	818 584,89	791 807,42
edukacyjna opieka wychowawcza	69 003,23	82 859,70	145 301,71	120 693,23	111 241,09	55 364,09
rodzina	bd	4 947 414,76	4 837 767,55	5 590 914,01	6 318 325,52	6 197 412,03
gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 278 694,71	1 216 289,60	1 378 332,89	1 824 855,22	2 171 395,03	2 968 828,36
kultura i ochrona dziedzictwo narodowego	324 164,83	378 027,19	378 486,18	1 189 249,13	673 639,64	521 925,17
kultura fizyczna	105 011,79	113 027,19	486 502,01	198 664,53	165 963,64	180 534,81

bd - brak danych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (23.02.2022)

Urząd Gminy

Urząd powołany jest do realizacji zadań organu wykonawczego Gminy. Siedzibą Urzędu Gminy Dmosin jest miejscowość Dmosin.

Zdjęcie 7 Urząd Gminy Dmosin

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Dmosin

Do zadań realizowanych przez Urząd należą:

- zadania własnie Gminy,
- zadania z zakresu administracji rządowej zlecone Gminie na mocy ustawy lub wykonywane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
- zadania należące do innych jednostek samorządu terytorialnego przejęte na podstawie zawartych z tymi jednostkami porozumień.

1.10 Analiza SWOT dla sfery społecznej

W celu uporządkowania i analizy informacji zawartych w diagnozie sfery społecznej Gminy Dmosin dokonano analizy SWOT. W tabeli przedstawiano mocne i słabe strony Gminy oraz jej szanse i zagrożenia dotyczące sytuacji społecznej.

Tabela 32 Analiza SWOT sfery społecznej

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dodatnie saldo migracji ▪ Wzrost liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli ▪ Wzrost wyników egzaminu ósmoklasisty (największy w przypadku języka angielskiego) ▪ Spadek liczby świadczeń rodzinnych ▪ Dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej ▪ 2 punkty apteczne na terenie Gminy ▪ Działalność Biblioteki Publicznej ▪ Wzrost ilości woluminów w Gminnej Bibliotece Publicznej w Dmosinie ▪ Wzrost ilości mieszkań ▪ Wyższa przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w porównaniu do powiatu, województwa i całego kraju ▪ 8 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej ▪ System monitorowania wizyjnego na terenie Gminy ▪ Bogactwo kulturowe Gminy ▪ Walory środowiska przyrodniczego	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Spadek liczby ludności ▪ Gęstość zaludnienia niższa w odniesieniu do powiatu i województwa ▪ Współczynnik feminizacji niższy w porównaniu do powiatu, województwa i kraju ▪ Wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym ▪ Ujemny przyrost naturalny ▪ Spadek współczynnika skolaryzacji brutto ▪ Brak żłobków, klubów dziecięcych ▪ Spadek ilość udzielanych porad lekarskich ▪ Brak opieki specjalistycznej ▪ Spadek liczby czytelników biblioteki oraz wypożyczeń ▪ Wzrost liczby miejscowych zagrożeń
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Możliwy wpływ programu 500+ na wzrost urodzeń ▪ Możliwość pozyskiwania środków finansowych (w tym z UE) w zakresie polityki społecznej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Negatywne trendy demograficzne (np. starzenie się społeczeństwa, ujemny przyrost naturalny) ▪ Spadek poziomu bezpieczeństwa wynikający ze wzrostu skali

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Możliwość skorzystania z Rodzinnego Kapitału Opiekuńczego ▪ Możliwość skorzystania z dodatku osłonowego w celu zniwelowania rosnących cen energii, gazu i żywności	zachowań patologicznych (np. alkoholizm, narkomania)
--	--

Źródło: Opracowanie własne

2. Sfera gospodarcza

2.1 Potencjał gospodarczy

Na potencjał gospodarczy gmin składają się przede wszystkim: aktywność zawodowa mieszkańców i poziom ich dochodów, lokalny rynek pracy, poziom i rodzaj przedsiębiorczości oraz stan środowiska naturalnego.

Czynnikami warunkującym atrakcyjność inwestycyjną jest dogodne położenie komunikacyjne oraz występowanie na danym terenie podstawowej infrastruktury technicznej. Gmina Dmosin znajduje się w położeniu sprzyjającym rozwojowi - przebiega przez nią autostrada A2. Dodatkowym atutem jest bliskie położenie względem miasta wojewódzkiego Łodzi. Gmina zwiększa szansę na rozwój wykorzystując swoje położenie oraz nawiązując współpracę międzyregionalną z innymi gminami. Gmina Dmosin jest członkiem następujących organizacji:

- Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej,
- Stowarzyszenie Powiatów i Gmin Dorzecza Bzury,
- Związek Międzygminny „Bzura”,
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „POLCENTRUM”,
- Stowarzyszenie Łódzki Obszar Metropolitarny,
- Łódzkie Stowarzyszenie Samorządowe „PomagaMY”.

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej to największa ogólnopolska organizacja skupiająca gminy wiejskie i miejsko-wiejskie. Jej podstawowym celem jest integracja samorządów wiejskich i rozwiązywanie typowych problemów tego środowiska. Gmina Dmosin przystąpiła do Związku Uchwałą nr V/35/2003 Rady Gminy Dmosin z dniem 29 kwietnia 2003 roku.

Stowarzyszenie Powiatów i Gmin Dorzecza Bzury jest organizacją samorządów związanych z subregionem dorzecza Bzury. Celem Stowarzyszenia jest wspieranie idei samorządności, ochrony wspólnych interesów oraz współdziałania na rzecz rozwoju gospodarczego i kulturowego. Gmina przystąpiła do Stowarzyszenia Uchwałą nr IV/29/2003 Rady Gminy Dmosin z dnia 7 lutego 2003 roku.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY DMOSIN

Związek Międzygminny „Bzura” zrzesza 19 gmin z terenu województwa łódzkiego. Związek powstał w celu stworzenia i wdrożenia kompleksowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, obejmującego selektywną zbiórkę odpadów, odzysk, recykling i unieszkodliwienie. Powyższe zadania realizowane będą poprzez budowę Centrum Cyrkularności BZURA, którego sercem będzie Regionalny Zakład Zagospodarowania Odpadów Komunalnych (RZZOK) w miejscowości Piaski Bankowe (gmina Bielawy, powiat łowicki). RZZOK zostanie zaopatrzony w najnowocześniejszą linię do segregacji odpadów komunalnych, która pozwoli na wydzielanie wszystkich niezbędnych frakcji, które następnie poddane zostaną recyklingowi. Gmina Dmosin do Związku przystąpiła uchwałą nr VIII/31/2007 Rady Gminy Dmosin z dnia 19 czerwca 2007 roku.

Gmina Dmosin jest członkiem **Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „POLCENTRUM”** od 2015 roku. Stowarzyszenie działa na terenie gmin: Dmosin, Stryków, Ozorków, Piątek, Głowno oraz miasta Głowno. We współpracy z organizacją Gmina wspiera osoby dążące do prowadzenia własnej działalności oraz istniejących już przedsiębiorców. Gmina Dmosin przystąpiła do Stowarzyszenia uchwałą nr VII/34/2015/ Rady Gminy Dmosin z dnia 27 kwietnia 2015 roku.

Stowarzyszenie Łódzki Obszar Metropolitalny tworzy 30 jednostek samorządu terytorialnego pięciu powiatów: Miasta Łodzi, brzezińskiego, łódzkiego-wschodniego, pabianickiego i zgierskiego. Podstawowym celem Stowarzyszenia jest wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego. Gmina Dmosin przystąpiła do Organizacji uchwałą nr XXIX/238/14 Rady Gminy Dmosin z dnia 6 marca 2014 roku.

Łódzkie Stowarzyszenie Samorządowe „PomagaMY” powstało w 2022 r. z inicjatywy marszałka województwa łódzkiego. Celem Stowarzyszenia jest wzajemne wsparcie finansowe samorządów w likwidowaniu skutków wszelkich klęsk żywiołowych. Gmina Dmosin przystąpiła do Stowarzyszenia uchwałą nr XXXVII/239/22 Rady Gminy Dmosin z dnia 23 lutego 2022 roku.

Istotnym czynnikiem mającym wpływ na bieżącą sytuację oraz możliwości inwestycyjne i rozwój samorządu są dochody własne gminy. Wskaźnik udziału dochodów własnych w dochodach ogółem danej gminy dostarcza nam informacji o atrakcyjności danej jednostki samorządu terytorialnego jako podmiotu, który umie przyciągnąć na swoje tereny inwestorów. Wzrost jego wartości oznacza większą atrakcyjność.

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN**

W latach 2016-2021 wskaźnik udziału dochodów własnych w dochodach ogółem Gminy Dmosin prezentował się następująco: 44,15% w 2016 roku, 43,56% w 2017 roku, 43,69% w 2018 roku, 40,27% w 2019 roku, 45,62% w 2020 roku oraz 38,49% w 2021 roku. W latach 2016-2019 widoczny był stopniowy spadek wskaźnika, następnie wzrósł on w 2020 roku oraz ponownie zmalał w 2021. Szczegółowe dane zaprezentowano w tabeli.

Tabela 33 Udział dochodów własnych w dochodach ogółem Gminy Dmosin w latach 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
dochody własne	7 246 021,45	7 852 723,07	8 397 315,83	9 622 822,19	10 911 174,53	10 967 474,83
dochody ogółem	16 412 658,66	18 026 349,27	19 222 395,44	23 893 272,69	23 918 555,10	28 494 672,25
udział dochodów własnych w dochodach ogółem	44,15%	43,56%	43,69%	40,27%	45,62%	38,49%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (29.09.2022)

O potencjale gospodarczym świadczy również udział wydatków inwestycyjnych w ogólnych wydatkach gminy, tzw. wskaźnik inwestycyjny. Wskaźnik ten dla Gminy Dmosin kształtował się na następującym poziomie: 7,39% w 2016 roku, 9,21% w 2017 roku, 17,67% w 2018 roku, 21,80% w 2019 roku, 8,25% w 2020 roku oraz 9,79% w 2021. Omawiane dane przedstawiono w tabeli.

Tabela 34 Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem Gminy Dmosin w latach 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
wydatki majątkowe inwestycyjne	1 235 969,09	1 680 363,39	3 647 647,24	5 391 129,05	1 851 628,63	2 369 565,94
wydatki ogółem	16 735 721,41	18 252 853,14	20 640 353,46	24 734 016,56	22 435 586,15	24 210 025,95
udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem	7,39%	9,21%	17,67%	21,80%	8,25%	9,79%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS 29.09.2022)

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY DMOSIN

Gmina Dmosin charakteryzuje się potencjałem turystycznym. Posiada bowiem warunki środowiska przyrodniczego dla rozwoju funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej. Brak uciążliwego przemysłu sprawił, że wykształcił się korzystny mikroklimat sprzyjający agroturystyce. Łatwa dostępność komunikacyjna i sąsiedztwo większych miejscowości - Łodzi, Brzezin i Głowna - powoduje, że Gmina jest atrakcyjnym miejscem wypoczynkowym dla mieszkańców miast. Dodatkowo na terenie Gminy znajdują się liczne obiekty zabytkowe i miejsca pamięci narodowej, szlaki turystyczne, lasy i zbiorniki wodne. Tak bogata oferta Gminy w znaczący sposób powinna w wpływać na liczbę turystów.

2.2 Przedsiębiorczość

Na terenie Gminy Dmosin dominują mikroprzedsiębiorstwa (podmioty zatrudniające do 9 pracowników), które stanowią około 95% ogółu podmiotów. W okresie od 2016 do 2021 roku ich liczba wzrosła o 65 (z 342 do 407), co jest korzystną sytuacją. Małe przedsiębiorstwa (zatrudniające od 10 do 49 pracowników) stanowią około 4% podmiotów w Gminie (13 w 2021 roku). Omawiane dane zostały przedstawione w tabeli.

Tabela 35 Podmioty gospodarcze według klas wielkości w Gminie Dmosin w latach 2016-2021

liczba osób	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ogółem	358	362	379	390	404	420
0-9	342	344	361	374	389	407
10-49	15	17	18	16	15	13
50-249	1	1	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (26.07.2022)

Kolejna tabela przedstawia liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Gminie Dmosin z uwzględnieniem sektorów własności w latach 2016-2021. Z roku na rok widoczny jest stopniowy wzrost ilości prowadzonych działalności, a większość z nich stanowią podmioty prowadzone przez osoby fizyczne (około 80%).

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

Tabela 36 Podmioty gospodarcze zarejestrowane w Gminie Dmosin w latach 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ogółem	358	362	379	390	404	420
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	276	279	299	310	327	342
osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej	82	83	80	80	77	78

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (26.07.2022)

Szczególnie istotny dla osób, które prowadzą działalność gospodarczą jest podział według selekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności. Polska Klasyfikacja Działalności (PKD) została wprowadzona Rozporządzeniem Rady Ministrów w 2007 roku. Jest to podział i pogrupowanie rodzajów działalności gospodarczej, które wykonują podmioty działające na rynku. W tabeli przedstawiono przedsiębiorstwa zarejestrowane w Gminie Dmosin według sekcji PKD 2007 w latach 2016-2021.

Tabela 37 Przedsiębiorstwa zarejestrowane w Gminie Dmosin według sekcji PKD 2007 w latach 2016-2021

	sekcje Polskiej Kwalifikacji Działalności	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	13	13	13	12	14	13
C	przetwórstwo przemysłowe	51	51	50	52	53	51
D	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2	2	2	2	2	2
E	dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami	1	1	1	1	1	2
F	Budownictwo	40	40	47	53	58	64
G	handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych i motocykli	121	124	127	123	119	123
H	transport i gospodarka magazynowa	25	25	26	24	26	25
I	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	7	7	6	7	8	8
J	informacja i komunikacja	5	5	6	8	9	10
K	działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4	4	5	5	7	6

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

	sekcje Polskiej Kwalifikacji Działalności	2016	2017	2018	2019	2020	2021
L	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1	1	1	2	3	2
M	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	13	11	15	21	20	23
N	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	5	7	6	7	12	14
O	administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	10	10	10	10	10	10
P	edukacja	9	8	5	6	7	8
Q	opieka zdrowotna i pomoc społeczna	12	14	14	12	11	10
R	działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3	3	3	4	5	5
S i T	pozostała działalność usługowa; gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników oraz produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	36	36	42	41	39	44
	ogółem	358	362	379	390	404	420

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (26.07.2022)

Analiza danych przedstawionych w tabeli wykazała, że najwięcej przedsiębiorstw działa w branży związanej z handlem hurtowym i detalicznym. Duża liczba przedsiębiorców zajmuje się także przetwórstwem przemysłowym oraz budownictwem. Warto zaznaczyć, że w budownictwie nastąpił największy wzrost ilości podmiotów z 40 do 64, czyli o 60% w porównaniu do roku bazowego.

Gmina Dmosin jest gminą o charakterze rolniczym, w której wiodącą formą zatrudnienia mieszkańców i głównym źródłem dochodu jest rolnictwo. Zgodnie z danymi zawartymi w Raportach o stanie Gminy za lata 2018-2021 liczba gospodarstw rolnych wynosiła: 1559 w 2018 roku, 1561 w 2019 roku, 1571 w 2020 roku oraz 1580 w 2021 roku. Widoczny jest stopniowy wzrost ilość gospodarstw z roku na rok.

2.3 Rynek Pracy

Rynek pracy to ekonomiczny, społeczny i polityczny obszar, na którym rozgrywają się wszelkie procesy z zakresu zatrudnienia i bezrobocia. Głównym zasobem rynku pracy są

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

ludzie, tj. w wieku produkcyjnym, poprodukcyjnym i tacy, którzy dopiero za jakiś czas będą zdolni do wykonywania pracy.

Pracującymi są osoby wykonujące pracę przynoszącą im zarobek (w formie wynagrodzenia za pracę) lub dochód. Do pracujących zalicza się:

- osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy,
- pracodawcy i pracujący na własny rachunek,
- osoby pracujące na własny rachunek,
- osoby wykonujące pracę nakładczą,
- agentów,
- członków spółdzielni rolniczej,
- duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

W tabeli przedstawiono dane dotyczące stanu zatrudnienia mieszkańców Gminy Dmosin w latach 2016-2021. W latach 2016-2020 liczba pracujących stopniowo rosła, natomiast w 2021 r. nastąpił spadek.

Tabela 38 Pracujący w Gminie Dmosin w latach 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ogółem	586	662	669	686	738	702
kobiety	248	248	271	279	246	272
mężczyźni	338	414	398	407	492	430
pracujący na 1000 ludności	130	148	149	154	166	159

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (29.09.2022)

Bezrobocie jest zjawiskiem społecznym ze względu na negatywne konsekwencje, jakie ze sobą niesie. Długotrwały brak zatrudnienia ma bezpośredni wpływ na jakość życia grup społecznych. Istotny jest podział bezrobocia na rejestrowane (jawne) oraz nierejestrowane (ukryte).

Bezrobotni zarejestrowani to osoby, które ukończyły 18 lat i nie osiągnęły wieku emerytalnego, niezatrudnione i niewykonyjące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy i zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy oraz poszukujące zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

Bezrobocie ukryte jest naturalnym przeciwieństwem bezrobocia jawnego. Odnosi się do osób pełnoletnich w wieku aktywności zawodowej niepodjemujących pracy, ale jednocześnie nieposiadających oficjalnego statusu osoby bezrobotnej.

Tabela prezentuje dane dotyczące poziomu bezrobocia rejestrowanego (z uwzględnieniem podziału na płeć) w Gminie Dmosin w porównaniu do powiatu brzezińskiego, województwa łódzkiego oraz całego kraju w latach 2016-2021. Analiza danych pokazuje, że w latach 2016-2019 nastąpił stopniowy spadek bezrobocia we wszystkich jednostkach administracyjnych. Następnie w 2020 roku widoczny jest wzrost bezrobocia na co prawdopodobnie miała wpływ trudna sytuacja gospodarcza związana z rozprzestrzenianiem się wirusa Covid-19. Najnowsze dane z 2021 roku wskazują na poprawę sytuacji i spadek liczby bezrobotnych na wszystkich szczeblach.

W Gminie Dmosin i w powiecie brzezińskim wśród bezrobotnych dominują mężczyźni. Jest to sytuacja odwrotna do ogólnopolskich trendów, gdzie stopa bezrobocia kobiet jest wyższa niż stopa bezrobocia mężczyzn. W województwie łódzkim i na obszarze całego kraju grupą dominującą są kobiety. Trudniej jest znaleźć pracę zwłaszcza kobietom powracającym na rynek pracy po dłuższej przerwie związanej z macierzyństwem.

Tabela 39 Bezrobotni zarejestrowani wg płci w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2016-2021

jednostka	płeć	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Dmosin	ogółem	162	126	121	116	128	92
	kobiety	66	57	56	62	61	43
	mężczyźni	96	69	65	54	67	49
powiat brzeziński	ogółem	1 232	890	800	803	892	779
	kobiety	530	372	366	388	418	369
	mężczyźni	702	518	434	415	474	410
województwo łódzkie	ogółem	91 041	72 662	66 036	58 722	67 812	60 902
	kobiety	46 116	37 634	35 220	31 154	34 632	30 614
	mężczyźni	44 925	35 028	30 816	27 568	33 180	30 288

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

jednostka	pleć	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Polska	ogółem	1 335 155	1 081 746	968 888	866 374	1 046 432	895 203
	kobiety	712 227	595 530	542 642	479 415	561 606	481 935
	mężczyźni	622 928	486 216	426 246	386 959	484 826	413 268

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (03.03.2022)

Kolejna tabela przedstawia poziom bezrobocia rejestrowanego w poszczególnych grupach wiekowych oraz osoby długotrwale bezrobotne. Do osób długotrwale bezrobotnych należą osoby zarejestrowane w urzędzie pracy łącznie przez okres 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat.

Tabela 40 Bezrobotni zarejestrowani: do 25 roku życia, do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia i długotrwale bezrobotni w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2016-2021

jednostka	Kategoria	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Dmosin	do 25 roku życia	19	16	18	17	17	11
	do 30 roku życia	37	30	34	37	32	26
	powyżej 50 roku życia	60	44	33	35	33	26
	długotrwale bezrobotni	108	72	65	68	74	54
powiat brzeziński	do 25 roku życia	167	101	82	95	99	85
	do 30 roku życia	322	212	176	207	209	174
	powyżej 50 roku życia	364	266	219	218	226	215
	długotrwale bezrobotni	716	465	390	399	456	442
województwo łódzkie	do 25 roku życia	10 211	7 250	6 372	5 853	7 065	5 618
	do 30 roku życia	21 087	15 603	13 868	12 605	15 131	12 337
	powyżej 50 roku życia	28 851	22 352	20 175	17 925	19 550	18 095
	długotrwale bezrobotni	52 220	40 567	35 062	30 386	35 093	35 443
Polska	do 25 roku życia	179 203	134 333	118 577	106 145	130 815	100 597

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

jednostka	Kategoria	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	do 30 roku życia	363 901	282 366	251 994	222 972	271 158	210 910
	powyżej 50 roku życia	376 948	298 561	262 704	235 672	268 763	240 814
	długotrwale bezrobotni	747 623	594 789	507 235	432 438	515 776	506 454

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (03.03.2022)

W latach 2016-2021 w Gminie Dmosin wśród bezrobotnych największą grupą są osoby pozostające bez pracy przez dłuższy czas. Jest to sytuacja niekorzystna i zmniejszająca szansę znalezienia zatrudnienia. Sytuacja ta ma też odzwierciedlenie w powiecie brzeziński, województwie łódzkim i na terenie całego kraju.

Ważnym wskaźnikiem obrazującym poziom bezrobocia w danej gminie jest udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Wskaźnik ten dla Gminy Dmosin w porównaniu do powiatu, województwa i Polski zaprezentowano w tabeli. Stopień bezrobocia w Gminie Dmosin systematycznie malał do 2019 roku. W 2020 roku nastąpił wzrost w wyniku zwiększenia się liczby osób zarejestrowanych w urzędzie pracy. Natomiast w 2021 r. wartość ponownie zmalała. Podobna sytuacja prezentuje się w pozostałych jednostkach administracyjnych.

Tabela 41 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Dmosin	5,9	4,6	4,4	4,3	4,9	3,5
powiat brzeziński	6,5	4,7	4,3	4,4	4,9	4,3
województwo łódzkie	6,0	4,9	4,5	4,1	4,8	4,4
Polska	5,6	4,6	4,2	3,8	4,6	4,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (29.09.2022)

Bezrobotni mieszkańcy Gminy Dmosin mogą uzyskać wsparcie w Powiatowym Urzędzie Pracy w Brzezinach. Z usług Powiatowego Urzędu Pracy mogą skorzystać również poszukujący pracy oraz pracodawcy. Udzielane jest również pomoc osobom rozpoczynającym prowadzenie działalności gospodarczej oraz istniejącym już na rynku przedsiębiorcom w tworzeniu nowych miejsc pracy.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

Gmina Dmosin współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w Brzezinach organizując staże oraz z uczelniami organizując praktyki studenckie.

2.4 Analiza SWOT dla sfery gospodarczej

W celu uporządkowania i analizy informacji zawartych w diagnozie sfery gospodarczej Gminy Dmosin dokonano analizy SWOT. W tabeli przedstawiono mocne i słabe strony Gminy oraz jej szanse i zagrożenia dotyczące sytuacji gospodarczej.

Tabela 42 Analiza SWOT sfery gospodarczej

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Współpraca ze społecznościami jednostek samorządowych ▪ Wzrost ilości prowadzonych działalności gospodarczych ▪ Wzrost o 45% liczby przedsiębiorstw związanych z budownictwem ▪ Wzrost liczby osób pracujących ▪ Spadek poziomu bezrobocia (wyjątkiem jest rok 2020, na który przypada początek pandemii Covid-19) ▪ Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym niższy niż w powiecie brzezińskim	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niewykorzystany potencjał gospodarczy ▪ Brak średnich i dużych przedsiębiorstw ▪ Duży udział osób długotrwale bezrobotnych wśród bezrobotnych zarejestrowanych ▪ Wzrost bezrobocia w 2020 roku spowodowany pandemią Covid-9
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Możliwość pozyskania środków finansowych (w tym funduszy z UE) ▪ Tworzenie nowych miejsc pracy ▪ Spadające bezrobocie w Gminie ▪ Możliwość rozwoju sektora turystycznego	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Spowolnienie gospodarcze związane z pandemią Covid-19 ▪ Brak ofert pracy dla osób długotrwale bezrobotnych ▪ Brak terenów inwestycyjnych ▪ Małe zainteresowanie ze strony inwestorów

Źródło: Opracowanie własne

3. Sfera przestrzenna

3.1 Położenie administracyjne i geograficzne

Gmina Dmosin jest gminą wiejską położoną w centralnej Polsce, w północno-wschodniej części województwa łódzkiego, w powiecie brzezińskim. W granicach administracyjnych powiatu zajmuje jego północną część. Gmina zajmuje obszar o powierzchni 100,19 km². Siedzibą Gminy jest miejscowość Dmosin.

Mapa 1 Lokalizacja Gminy Dmosin w powiecie brzezińskim i województwie łódzkim

Źródło: <http://www.gminy.pl/wojewodztwa/5.html> (24.02.2022)

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY DMOSIN

Gmina Dmosin sąsiaduje z następującymi jednostkami samorządu terytorialnego:

- Gmina Brzeziny (powiat brzeziński),
- Gmina Rogów (powiat brzeziński),
- Gmina Lipce Reymontowskie (powiat skierniewicki),
- Gmina Łyszkowice (powiat łowicki),
- Gmina Stryków (powiat zgierski),
- Gmina Głowno (powiat zgierski).

Gmina jest podzielona na 26 sołectw: Borki, Dmosin Wieś, Dmosin Pierwszy, Dmosin Drugi, Grodzisk, Kałęczew, Kamień, Kołacinek, Kołacin, Koziółki, Kraszew, Kraszew Wielki, Kuźmy, Lubowidza, Nadolna Wieś - Michałów, Nadolna Kolonia, Nagawki - Janów, Nowostawy Dolne, Osiny - Zarębów, Osiny, Szczecin, Teresin - Dąbrowa Mszadelska, Rozdzielna - Wiesiołów, Wola Cyrusowa Wieś, Wola Cyrusowa Kolonia, Ząbki - Zawady.

Kolejna mapa prezentuje podział Gminy Dmosin na sołectwa.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY DMOSIN

Mapa 2 Podział Gminy Dmosin na sołectwa

LEGENDA SYSTEM OSADNICZY	
	granica gminy
	granica sołectwa
	nazwa sołectwa

Źródło: Opracowanie własne

Gmina położona jest w niedalekim sąsiedztwie aglomeracji łódzkiej oraz posiada korzystne położenie pod kątem połączeń z całym krajem. Przez jej obszar przebiega autostrada A2, która jest fragmentem drogi międzynarodowej E30. Najbliższy zjazd z autostrady znajduje się w Strykowie (ok. 15 km) i w Łyszkowicach (ok. 15 km). Przez południowo-wschodnią część Gminy przebiega droga wojewódzka nr 704.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY DMOSIN

Gmina Dmosin leży na pograniczu Wzniesień Łódzkich i Równiny Łowicko-Błońskiej. Przez teren Gminy przepływają dwie rzeki: Mroga i Mrożyca.

3.2 Uwarunkowania przestrzenne

W celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zwanego dalej „Studium”.

Studium sporządza się dla obszaru w granicach administracyjnych gminy. Ustalenia Studium jest wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych, w których określa się przeznaczenie terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu.

Do głównych celów i działań polityki przestrzennej należy:

- stworzenie warunków do wielofunkcyjnego rozwoju poszczególnych sołectw,
- unowocześnienie oraz rozwój infrastruktury technicznej;
- ochrona systemu środowiska naturalnego.

W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje w drodze decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Gmina Dmosin na dzień sporządzenia Diagnozy na całym obszarze posiada Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dmosin przyjęte uchwałą Nr XXV/137/17 Rady Gminy Dmosin z dnia 13 lutego 2017 roku.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest aktem prawa miejscowego określającym przeznaczenie i warunki zagospodarowania terenu. Składa się z części tekstowej (uchwała) oraz graficznej (załącznik do uchwały). Jest bardzo istotny, ponieważ od niego zależy nie tylko, co można wybudować na danej działce, ale też jak będzie się kształtować w kolejnych latach jej otoczenie.

Na terenie Gminy Dmosin na koniec 2021 r. obowiązywały następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

- 1) Uchwała Nr XXX/133/98 Rady Gminy w Dmosinie z dnia 19 czerwca 1998 r. w sprawie zmiany miejscowego ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Dmosin, (Dz. Urz. Woj. Skierniewickiego z 1998r. Nr 18, poz.190),
- 2) Uchwała XXXII/187/2002 Rady Gminy Dmosin z dnia 1 sierpnia 2002r. w sprawie zmiany miejscowego ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Dmosin (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2002r. Nr 251, poz.3175),
- 3) Uchwała Nr XXXVI/291/09 Rady Gminy Dmosin z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Dmosin, zmieniona uchwałą Nr XXVIII/179/21 Rady Gminy Dmosin z dnia 6 maja 2021r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 2865 z dnia 22 czerwca 2021 r.) - zmiana tylko w tekście uchwały,
- 4) Uchwała XII/103/2012, Rady Gminy Dmosin z dnia 5 marca 2012r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar wsi Wola Cyrusowa Kol., Dmosin i Dmosin Drugi (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2012r. poz.1323),
- 5) Uchwała XXIX/167/17 Rady Gminy Dmosin z dnia 18 sierpnia 2017r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego o nazwie „Kołacinek I” i „Kołacinek II”, dla terenu położonego w miejscowości Kołacinek, Gmina Dmosin (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 12 września 2017r. poz.3843),
- 6) Uchwała nr XV/106/20 Rady Gminy Dmosin z dnia 06.03.2020 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obrębu ewidencyjnego Koziołki (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 2101 z dnia 01.04.2020 r.),
- 7) Uchwała nr XV/105/20 Rady Gminy Dmosin z dnia 06.03.2020 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obrębu ewidencyjnego Kołacin (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 2102 z dnia 01.04.2020 r.),
- 8) Uchwała NR XXVII/173/21 Rady Gminy Dmosin z dnia 26 marca 2021 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru obejmującego obręb ewidencyjny Dmosin Drugi (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 20 maja 2021r. Poz. 2289),
- 9) Uchwała NR XXVII/174/21 Rady Gminy Dmosin z dnia 26 marca 2021 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru obejmującego obręb ewidencyjny Dmosin Wieś (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 18 maja 2021r. Poz. 2220),

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

- 10) Uchwała NR XXVII/172/21 Rady Gminy Dmosin z dnia 26 marca 2021 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru obejmującego część obrębu ewidencyjnego Teresin (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 19 maja 2021r. Poz. 2254),
- 11) Uchwała NR XXXI/195/21 Rady Gminy Dmosin z dnia 6 października 2021r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru obejmującego obręb ewidencyjny Osiny (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 5726 z dnia 26 listopada 2021 r.).

Zgodnie z informacjami zawartymi w Raporcie o stanie gminy za 2021 rok powierzchnia terenów dla których obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego wynosi 80% powierzchni Gminy Dmosin.

W latach 2023-2030 r. Gmina Dmosin planuje podejmować kolejne uchwały o przystąpieniu do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Celem sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest zastosowanie się do założeń przyjętych przez Radę Gminy Dmosin w *ocenie aktualności studium i planów miejscowych Gminy Dmosin*, czyli sukcesywne przystępowanie do sporządzenia zmian miejscowych planów oraz sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla tych terenów, dla których nie uchwalono miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na terenie Gminy Dmosin, zgodnie z obowiązującymi przepisami i obowiązującym Studium gminy Dmosin.

3.3 Infrastruktura techniczna

Infrastruktura wodociągowa

Gmina pobiera wodę ze studni głębinowych zlokalizowanych na terenie gminy Dmosin (4 Stacje Uzdatniania Wody – Dmosin, Teresin, Ząbki, Wola Cyrusowa, 1 Stacja Wody - Kołacinek).

Zdjęcie 8 SUW w Dmosinie

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Dmosin

Woda surowa pobierana ze studni głębinowych z uwagi na swoje parametry fizykochemiczne w większości wymaga uzdatniania w celu doprowadzenia jej jakości do obowiązujących norm. W związku z powyższym musi być ona poddawana procesom uzdatniania. Nie dotyczy to SW Kołacinek, gdzie woda jest podawana do sieci w stanie pierwotnym. Pozostałe ujęcia wykorzystują uzdatnianie polegające na napowietrzaniu wody surowej. Sieci wodociągowe, przy pomocy których rozprowadzana jest woda do odbiorców, utrzymywane są w należyтым stanie technicznym. Potwierdzają to prowadzone na bieżąco analizy jakości wody.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące poszczególnych ujęć zlokalizowanych na terenie gminy Dmosin:

Tabela 43 Stacje uzdatniania wody na terenie Gminy Dmosin

lp.	nazwa stacji	studnie	$Q_{\max/s}$	$Q_{\max/h}$	$Q_{\text{śr/d}}$	$Q_{\max/a}$	pozwolenie wodnoprawne	okres obowiązywania pozwolenia
1	SUW Dmosin	1 studnia Jura Wyd.eks 50 m ³ /h	x	50	287,63	104 985	Wydane przez Starostę Brzezińskiego Znak:DR.6341.9.2016 z dnia 15.07.2016 r.	Do 2036 r.
2	SUW Wola Cyrusowa	1 studnia – 47 m	0,0079	36	437,6	159 669,3	Wydane przez PGW Wody Polskie Znak:WA.ZUZ.5.421.1.390.2019.KP z dnia 7.01.2020 r.	do 2040 r.
3	SUW Teresin	1 studnia – 78 m Wyd.eks. 36 m ³ /h	x	36	479,7	208 707	Wydane przez Starostę Brzezińskiego Znak:DR.6341.4.2016 z dnia 28.04.2016	do.2036 r.
4	SUW Ząbki	1 studnia Wyd.eks. 62 m ³ /h	0,0065	X	345,8	131 673,8	Wydane przez PGW Wody Polskie Znak:WA.ZUZ.5.421.1.377.2019.AS z dnia 21.11.2019 r.	do 2039 r.
5	SW Kołacinek	2 studnie Czwartorzęd studnia 1 – 45 m studnia 2 – 46,7 m	0,004	X	221,1	80 712,5	Wydane przez PGW Wody Polskie Znak:WA.ZUZ.5.421.1.378.2019.AS z dnia 21.11.2019 r.	do 2039 r.

Źródło: dane własne Gminy

Czynne urządzenia wodociągowe posiadają pełną zdolność produkcyjną, która zapewnia odbiorcom wodę o odpowiednich parametrach jakościowych i ilościowych. Ilość przyłączy do odbiorców w roku 2021 wynosiła ok. 1700 sztuk.

W tabeli przedstawiono stan infrastruktury wodociągowej zlokalizowanej na terenie Gminy Dmosin w porównaniu do powiatu brzezińskiego, województwa łódzkiego i danych ogólnopolskich w latach 2016-2020. W analizowanym okresie odsetek osób korzystających z sieci wodociągowej zmienił się nieznacznie na każdym poziomie terytorialnym.

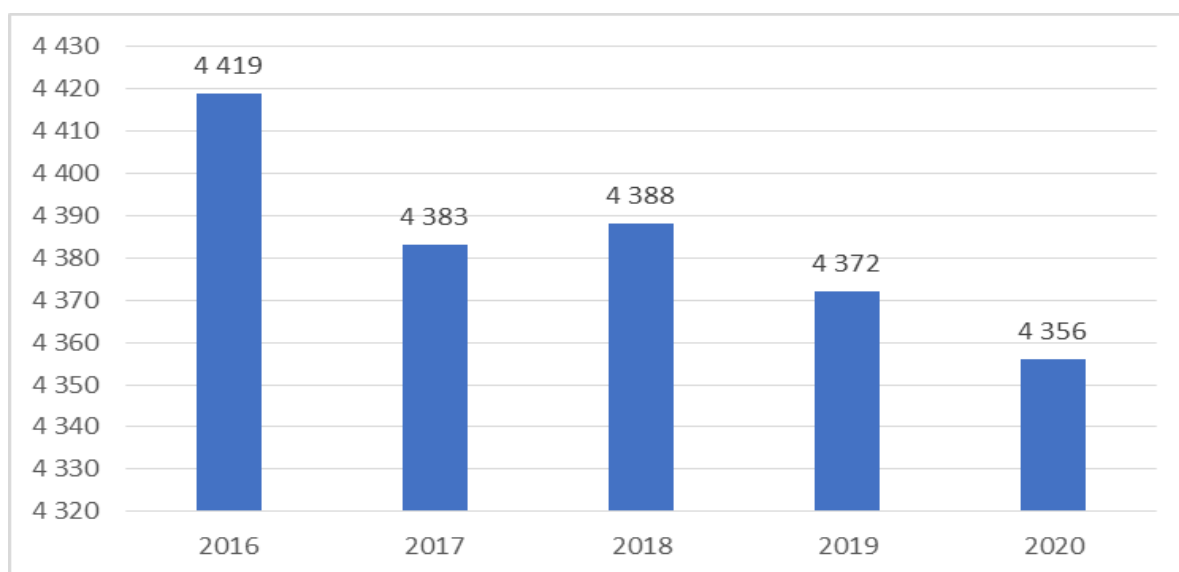
Tabela 44 Odsetek osób korzystających z instalacji wodociągowej w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina Dmosin	97,9	97,9	97,9	98,0	98,0
powiat brzeziński	95,9	96,0	96,0	96,1	96,1
województwo łódzkie	94,2	94,2	94,3	94,3	94,4
Polska	91,9	92,0	92,0	92,2	92,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (25.02.2022)

Natomiast jeśli spojrzymy na dane dotyczące liczby mieszkańców korzystających z tego rodzaju instalacji, to widzimy spadek wartości w 2020 roku w porównaniu do roku 2016.

Wykres 5 Liczba ludności korzystająca z sieci wodociągowej w Gminie Dmosin w latach 2016-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (25.02.2022)

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY DMOSIN

Infrastruktura kanalizacyjna

Na obszarze Gminy Dmosin długość czynnej sieci kanalizacyjnej odbierającej ścieki od mieszkańców wynosi 17,25 km. Gminna oczyszczalnia ścieków znajduje się w Dmosinie Drugim. W roku 2020 oczyszczono 32 257 m³ ścieków dopływających zbiorczą kanalizacją sanitarną oraz ścieków dowożonych wozami asenizacyjnymi do punktu zlewnego zlokalizowanego na terenie oczyszczalni.

Zdjęcie 9 Oczyszczalnia ścieków w Dmosinie Drugim

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Dmosin

Na terenie Gminy działa również oczyszczalnia ścieków przy szkole Podstawowej w Kołacinie oraz powstała na potrzeby Ubojni Drobiu „Piórkowscy” oczyszczalnia w Koziółkach.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

Tabela 45 Odsetek osób korzystających z instalacji kanalizacyjnej w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina Dmosin	9,9	10,1	10,4	12,1	12,8
powiat brzeziński	43,5	43,6	42,9	43,1	43,1
województwo łódzkie	63,7	63,9	64,0	64,3	64,5
Polska	70,2	70,5	70,8	71,2	71,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (25.02.2022)

Z danych zawartych w tabeli dotyczącej stanu infrastruktury kanalizacyjnej wynika, że w Gminie Dmosin jest bardzo niski odsetek osób korzystających z instalacji sanitarnej, a w latach 2016-2020 nastąpił jedynie niewielki wzrost z 9,9% do 12,8%. Gospodarka ściekowa na terenie Gminy wymaga rozbudowy. Większość gospodarstw domowych zapewne korzysta z przydomowych oczyszczalni lub bezodpływowych zbiorników na ścieki. Wraz z każdym kolejnym szczeblem wzrasta odsetek osób korzystających z sieci kanalizacyjnych.

Infrastruktura gazowa

Przez teren Gminy nie przebiega sieć gazowa. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w Gminie Dmosin z instalacji gazowej korzystało 0,1% mieszkańców w 2019 roku. Dane zostały zaprezentowane w tabeli. Dla roku 2020 GUS informuje, że wartość procentowa użytkowników jest mniejsza niż przyjęty format prezentacji danych i przyjmuje 0. Analiza danych dotyczących stanu infrastruktury gazowej pokazuje, że w powiecie brzeziński odsetek osób korzystających z tego rodzaju instalacji jest bardzo niski, natomiast zwiększa się w województwie łódzkim i na terenie całego kraju.

Tabela 46 Odsetek osób korzystających z instalacji gazowej w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina Dmosin	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
powiat brzeziński	0,2	0,2	0,2	0,4	0,7
województwo łódzkie	39,6	39,5	39,6	39,6	40,1

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

	2016	2017	2018	2019	2020
Polska	52,1	52,1	52,3	52,9	54,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (25.02.2022)

W ramach zadania określonego w art. 38, pkt. 4, lit. g ustawy: „Budowa gazociągu Łyszkowice - Koluszki - Brzeziny - Łódź wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi na terenie województwa łódzkiego” realizowana jest „Budowa gazociągu wysokiego ciśnienia MOP 6,3 MPa DN500 relacji Łyszkowice - Łódź wraz z odejściami DN200 w kierunku Brzezin i Koluszek”. Przedsięwzięcie obejmować będzie swoim zakresem Gminę Dmosin.

Infrastruktura ciepłownicza

Na terenie Gminy Dmosin nie występuje centralna instalacja ciepłownicza. Zaopatrzenie w ciepło odbywa się w oparciu o indywidualne źródła ciepła.

Infrastruktura energetyczna

Gmina jest obsługiwana przez następujące urządzenia i sieci elektroenergetyczne:

- odcinek dwutorowej linii 400 kV relacji Rogowiec-Płock, Rogowiec-Ołtarzew,
- odcinek jednotorowej linii 220 kV relacji Janów-Ołtarzew,
- odcinek linii 110 kV relacji Główno-Łowicz 2,
- linie 15kV wyprowadzane z GPZ 110/15 kV „Brzeziny” i „Główno”,
- stacje transformatorowe 15/0,4 kV,
- linie niskiego napięcia.

Odnawialne źródła energii

Odnawialne źródła energii to źródła, których wykorzystywanie nie wiąże się z długotrwałym deficytem, ponieważ ich zasób odnawia się w krótkim czasie. Najczęściej wymienianymi źródłami są: słońce, wiatr, woda, biomasa, biogaz, biopłyny oraz biopaliwa.

W Gminie Dmosin wykorzystywane są odnawialne źródła energii oparte na energii wiatru. Na terenie Gminy zlokalizowanych jest 11 elektrowni wiatrowych: 5 w rejonie Nadolna Wieś, 4 w rejonie Kołacinek oraz 2 w rejonie Koziołki.

Gmina Dmosin realizuje projekt pn.: „Odnawialne źródła energii w Gminie Dmosin” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 w ramach

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY DMOSIN

Osi Priorytetowej IV Gospodarka Niskoemisyjna, Działania IV.1 Odnawialne źródła energii, Poddziałanie IV1.1. Odnawialne źródła ZIT. Celem projektu jest zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych na terenie Gminy co przyczyni się do redukcji emisji zanieczyszczeń oraz zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego. Umowa o dofinansowanie podpisana została 30 marca 2022 r. Dzięki realizacji projektu powstanie na terenie Gminy 76 instalacji fotowoltaicznych – instalacji OZE, które pozwolą na osiągnięcie wskaźnika rezultatu „Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34)”, który wyniesie 403,03 tony równoważnika CO₂/rok w 2024 r. Całkowita wartość realizacji projektu wynosi 3 330 000,00 zł.

Infrastruktura telekomunikacyjna

Na terenie Gminy Dmosin istnieją cztery stacje bazowe telefonii komórkowej zlokalizowane w miejscowościach: Wola Cyrusowa, Rozdzielna, Dmosin oraz w Nagawki. Przez północno-zachodnią część Gminy przebiega również radiolinia relacji Dąbrowa - Dąbkowice. Ponadto wzdłuż rurociągu naftowego przebiegającego przez wsie Dąbrowa Mszadelska i Teresin ułożony jest kabel światłowodowy.

Punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych

Zgodnie z Ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13 września 1996 roku gminy mają obowiązek zapewnić swoim mieszkańcom możliwość selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

Na terenie Gminy funkcjonuje mobilny Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów komunalnych. Przyjmowanie odpadów odbywa się w terminach i miejscach wskazanych przez Urząd Gminy Dmosin. Odpady odbierane są bezpośrednio z nieruchomości. Do mobilnego Punktu można przekazywać następujące rodzaje odpadów:

- odpady niebezpieczne,
- chemikalia,
- akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- odpady wielkogabarytowe,
- zużyte opony pochodzące z gospodarstw domowych,
- odpady budowlane i rozbiórkowe.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY DMOSIN

Przeterminowane leki oraz odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym (np. igły, strzykawki) są zbierane na bieżąco w Ośrodkach Zdrowia w Nagawkach i Kołacinie. Zużyte baterie można oddać w Urzędzie Gminy Dmosin, Szkole Podstawowej w Dmosinie oraz Szkole Podstawowej w Kołacinie.

Odbiorcą odpadów komunalnych i zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych na terenie Gminy Dmosin jest firma PreZero Service Centrum Sp. z o.o.

Na stronie internetowej Gminy Dmosin podane są również adresy punktów zbierania folii, sznurka oraz opon pochodzących z gospodarstw rolnych.

Gmina Dmosin w 2021 roku osiągnęła wymagane ustawowo poziomy recyklingu:

- poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji - 0,71% (maksimum wymagane przez ustawę to 35%),
- poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych – 35,53% (minimum wymagane przez ustawę to 20% wagowo).

3.4 Transport i komunikacja

Przez teren Gminy Dmosin przebiega Autostrada A2. Najbliższe węzły autostradowe, z których mogą korzystać mieszkańcy Gminy, to „Łódź Północ” w miejscowości Stryków i „Łowicz” w miejscowości Łyszkowice.

Gmina Dmosin posiada korzystne połączenie drogowe z województwem łódzkim. Układ komunikacyjny dróg na terenie Gminy stanowią:

- droga wojewódzka 704 relacji Jamno-Brzeziny o długości 11,8 km,
- drogi powiatowe o łącznej długości 49,50 km,
- drogi gminne o łącznej długości 61,415 km,
- drogi gminne wewnętrzne o łącznej długości około 200 km, w tym 6,550 km o nawierzchni bitumicznej.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

Zgodnie z Raportem o stanie Gminy Dmosin za 2021 rok na obszarze Gminy funkcjonuje 8 dróg powiatowych obsługujących ruch lokalny, gminny i międzygminny. Są to następujące drogi:

- 2933E relacji Lipice - Teresin,
- 1320E relacji Słupia - Kołacinek,
- 5103E relacji Niesułków - Kołacin-Jeżów,
- 5101E relacji Głowno - Kołacin,
- 2936E relacji Nagawki - Kotulin,
- 2935E relacji Dmosin - Trzcianka,
- 1150E relacji Dmosin - Szczecin,
- 2937E relacji Tadzin-Wola Cyrusowa - Dmosin.

Podstawową sieć zapewniającą bezpośrednią obsługę miejscowości gminnych oraz sąsiednich, a także powiązanie z drogami wyższych klas stanowią drogi gminne. W tabeli przedstawiono wykaz dróg gminnych.

Tabela 47 Wykaz dróg gminnych na terenie Gminy Dmosin

lp.	numer drogi	nazwa drogi
1	121051E	Kolonia Zarębów - Szczecin
2	120318E	Nowostawy Górne - Nowostawy Dolne
3	120053E	Gózd - Dmosin
4	120065E	Głowno - Gózd
5	120067E	Wola Lubiankowska - Rozdzielna - Kuźmy
6	120067E	Kuźmy - Nadolna
7	121052E	Grodzisk - Salomejka - Michałów - Teresin
8	121053E	Lubowidza - Wola Cyrusowa
9	121002E	Poćwiardówka - Wola Cyrusowa
10	121054E	Kołacinek - Kotulin
11	121055E	Dmosin Wieś - Dmosin Pierwszy
12	121056E	Wiesiołów - Rozdzielna
13	121057E	Dmosin Drugi

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

lp.	numer drogi	nazwa drogi
14	121058E	Kołacin - Bielanki
15	121067E	Nadolna Wieś - Teresin
16	121059E	Nowostawy Dolne
17	bez nr	Nowostawy Dolne
18	121060E	Osiny
19	121061E	Borki - Janów
20	bez nr	Nagawki - Wola Cyrusowa
21	bez nr	Lubowidza
22	bez nr	Kamień - Nadolna
23	121064E	Kałęczew
24	121062E	Kraszew - Nadolna
25	121063E	Kołacinek - Koziołki
26	bez nr	Wola Cyrusowa Kolonia
27	bez nr	Szczecin - Osiny
28	bez nr	Kołacin - Syberia
29	bez nr	Kołacin - Koziołki
30	121070E	Kołacinek - Zacywilki
31	bez nr	Borki - Piaski Rudnickie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie Gminy Dmosin za 2020 rok

Na terenie Gminy Dmosin znajduje się również 8 obiektów mostowych o łącznej długości 131,5 mb, które zlokalizowane są w ciągu dróg gminnych i lokalnych w następujących miejscowościach:

- Dmosin Drugi (23 mb),
- Dmosin Drugi-Wierzbówka (16,50 mb),
- Dmosin Drugi-Wierzbówka (13,00 mb),
- Kraszew (17,00 mb),
- Koziołki (19,50 mb),

- Kamień (8,50 mb),
- Nowostawy Dolne (16,00 mb),
- Kołacin (18,00 mb).

Obecnie przez obszar Gminy Dmosin nie przebiegają linie kolejowe. W planach jest „Budowa linii kolejowej nr 85 na odcinku Warszawa Zachodnia - CPK - Łódź Niciarniana bez odcinka w obrębie węzła kolejowego CPK”.

3.5 Środowisko naturalne

Obszar Gminy Dmosin znajduje się, według regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski opracowanej przez Jerzego Kondrackiego, w obrębie dwóch mezoregionów: Równiny Łowicko - Błońskiej i Wzniesień Łódzkich. Teren Gminy pochylony jest w kierunku północno-zachodnim, a różnice wysokości bezwzględnych są znaczne i wynoszą od 200,0 m n.p.m. w części południowej do 140,0 m n.p.m. w części północno-zachodniej. Gmina zlokalizowana jest na obszarze staroglacjalnym w centralnej części wysoczyzny polodowcowej powstałej w megagacjale zlodowaceń środkowopolskich. Wysoczyznę polodowcową rozcina wąska dolina Mrogi biegnąca przez centrum Gminy z południowego wschodu na północny zachód. Natomiast północno-zachodnia granica Gminy biegnie doliną Mrożyca. Przez teren Gminy przepływają dwie rzeki: Mroga i Mrożyca.

Rzeka Mroga jest prawostronnym dopływem Bzury. Przepływa początkowo przez gminę Brzeziny w kierunku wschodnim, następnie skręca w kierunku północnym, płynąc przez tereny rolnicze gmin Rogów i Dmosin. Łączna długość rzeki to 39,05 km. Na rzece zlokalizowane są liczne niewielkie zbiorniki retencyjne, które pełnią również funkcje rekreacyjne (Bogdanka, Rochna, Lisowice, Praga i Rogów). Na obszarze Gminy Mroga posiada liczne dopływy, m. in. Strugę i Ignatówkę.

Rzeka Mrożyca to druga co do długości rzeka w powiecie brzezińskim. Mrożyca jest lewostronnym dopływem Mrogi. Początkowo płyną dwa ciek, które na terenie miasta Brzeziny łączą się w jedną rzekę. Przepływa przez powiat brzeziński na długości 14,9 km, płynąc w kierunku północnym przez gminy Brzeziny i Dmosin. Stanowi zachodnią granicę Gminy Dmosin z gminą Stryków na odcinku około 9 km. Ze względu na swoją niewielką

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY DMOSIN

głębokość i szerokość nie jest atrakcyjna rekreacyjnie. Posiada liczne bezimienne dopływy, głównie lewobrzeżne, które przez większą część roku są wyschnięte.

Gmina Dmosin położona jest w regionie kujawski-mazurskim (podział hydroregionalny Polski), gdzie wody podziemne występują w trzech zasadniczych piętrach wodonośnych:

- wody jurajskiego piętra wodonośnego - stwierdzono w rejonie Niesułkowa i Lubowidzy na głębokości 58-90 m p.p.t.,
- wody poziomu trzeciorzędowego - rejon pomiędzy Dmosinem a Łyszkowicami, są ujmowane ze studni w Ząbkach i Kuźmach, zalegają na głębokości 33-53 m p.p.t.,
- wody zalegające w utworach czwartorzędowych - rejon wysoczyzny polodowcowej, występują w poziomach nadmorenowych (najczęściej występują w rejonie obniżen stropu glin) i podmorenowych (na całym obszarze Gminy na głębokości 9,7-29,5 m p.p.t.).

Zagrożeniem dla wód powierzchniowych i podziemnych na terenie Gminy są w szczególności ścieki gromadzone w nieszczelnych zbiornikach bezodpływowych w przypadku gospodarstw domowych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej, nawozy stosowane w rolnictwie oraz chemiczne środki ochrony roślin.

Gmina Dmosin to gmina wiejska o typowo rolniczym charakterze, w której w strukturze użytkowania gruntów przeważają użytki rolne. Grunty rolne stanowią prawie 90% obszaru całej Gminy, a dominują wśród nich grunty orne. Zgodnie z informacjami zawartymi z Raportie o stanie Gminy Dmosin za 2020 rok liczba gospodarstw rolnych w 2020 roku wynosiła 1571.

Zgodnie z danym Głównego Urzędu Statystycznego lasy na obszarze Gminy zajmują 727,75 ha, charakteryzuje się zatem niską lesistością wynoszącą 7,2%. Tereny leśne są rozmieszczone nierównomiernie i koncentrują się głównie wzdłuż dolin Mrogi i Mrożycy. W miejscach, gdzie występują dobre gleby, tereny leśne ustąpiły na rzecz użytków rolnych.

Na obszarze Gminy Dmosin występują następujące formy ochrony przyrody:

- Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich,
- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Dolina Mrogi,
- Obszar Krajobrazu Chronionego Mrogi i Mrożycy,

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

- Obszar Natura 2000 Wola Cyrusowa PLH100034,
- 14 pomników przyrody.

Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich swym obszarem obejmuje miasto Łódź oraz gminy: Brzeziny, Dmosin, Stryków, Nowosolna. Otulina Parku Krajobrazowego sięga gminy Zgierz. Całkowita powierzchnia obszaru stanowi 14 663 ha, w tym 11 580 ha to obszar Parku, natomiast 3 083 ha najmuje Otulina. Flora Parku jest bogata i zróżnicowana, stwierdzono występowanie 735 gatunków roślin naczyniowych (łącznie paprotników i roślin kwiatowych). Występuje 71 gatunków, które zaliczone zostały do listy zagrożonych w skali regionu, a także kilka znajdujących się w „Polskiej czerwonej księdze roślin”. Zaobserwowano obecność 39 gatunków roślin prawnie chronionych, w tym 24 podlegające ochronie ścisłej oraz 15 chronionych częściowo. Fauna Parku swoje największe bogactwo zlokalizowane ma na terenach leśnych, zwłaszcza tych najmniej przekształconych przez człowieka. Do najcenniejszych elementów fauny można zaliczyć: wśród płazów traszkę grzebieniastą i kumaka nizinny, a z ptaków muchołówkę małą, jarzębatkę, pójdkę, trzemielojadę, siniaka i zniczka. Na uwagę zasługuje również występowanie 13 gatunków nietoperzy, w tym borowiaczka, jednego z najrzadszych w Polsce.

Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Dolina Mrogi” zlokalizowany jest w województwie łódzkim, na granicy Wzniesień Łódzkich, pomiędzy wsiami Rogów a Kołacin. Został utworzony w 1997 roku w celu ochrony naturalnej wraz z licznymi zespołami źródeł i głazami narzutowymi. Obejmuje obszar 493 ha i chroni dolinę rzeki Mrogi na długość około 6 km. Wzdłuż rzeki występują lasy łęgowe zdominowane przez olszę czarną. Na otaczającej dolinę wysoczyźnie przeważają drzewostany sosnowe z dużym udziałem gatunków liściastych. Inwentaryzacja sów na obszarze Zespołu przeprowadzona w latach 2004-2008 wykazała gniazdowanie trzech par puszczyka.

Obszar Krajobrazu Chronionego Mrogi i Mrożycy jest jednym z czterech Obszarów Chronionego Krajobrazu na terenie nadleśnictwa Brzeziny. Został utworzony w 1997 roku, a jego powierzchnia wynosi 16 600 ha. Znajduje się w północno-wschodniej części powiatu brzezińskiego, obejmuje źródłiskowe i górne partie dolin rzecznych wraz z okolicznymi terenami rolno-leśnymi. Charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu: strome zbocza dolin, dolinki boczne, parowy i nieci pokryte są częściowo lasami. Występuje tu cały szereg pomników przyrody: dęby szypułkowe, lipy drobnolistne oraz głazy narzutowe. Szata roślinna zdominowana jest przez łąki z niewielkimi fragmentami lasów łęgowych.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

Obszar Natura 2000 Wola Cyrusowa PLH100034 został wyznaczony dla ochrony dwóch gatunków zwierząt: traszka grzebieniasta i kumak nizinny. Położony jest na terenie gminy Brzeziny i Gminy Dmosin, a jego powierzchnia wynosi 92,35 ha. Obszar obejmuje kompleks naturalnych, niewielkich oczek wodnych. Są one bardzo cennym miejscem występowania 11 gatunków płazów. Obszar jest również miejscem żerowania dla kilku rzadkich gatunków ptaków, m.in. dzięcioła czarnego, żurawia oraz bociana czarnego i białego.

W tabeli przedstawiono 14 pomników przyrody zlokalizowanych na terenie Gminy Dmosin.

Tabela 48 Wykaz pomników przyrody zlokalizowanych na terenie Gminy Dmosin

lp.	opis pomnika przyrody	miejsowość	pierśnica (cm)	wysokość (m)
1	Lipa drobnolistna	Kołacinek	336	24
2	Lipa drobnolistna	Dmosin	480	23
3	Jesion wyniosły	Osiny	230	23
4	Jesion wyniosły	Osiny	265	19
5	Klon pospolity	Osiny	235	22
6	Klon pospolity	Osiny	280	24
7	Jesion wyniosły	Osiny	330	24
8	Dąb szypułkowy	Nagawki	515	25
9	Lipa drobnolistna	Kołacin	370	26
10	Klon zwyczajny	Kołacin	250	20
11	Jesion wyniosły	Osiny	275	25
12	Klon pospolity	Kołacin	275	bd
13	Klon srebrzysty	Kołacin	240	22
14	Lipa drobnolistna	Kołacin	270	23

bd - brak danych

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania
Przestrzennego Gminy Dmosin*

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

Gmina Dmosin od 2014 roku w ramach „**Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Dmosin**” prowadzi zbiórkę azbestu od mieszkańców gminy i przekazuje go do utylizacji. W latach 2014-2020 łączna ilość odpadów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia z terenu Gminy wyniosła blisko 555 ton.

Gmina Dmosin posiada „**Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dmosin**” utworzony w 2004 roku. Dokument wymaga aktualizacji. Celem dokumentu jest umożliwienie kompleksowego i efektywnego zarządzania ochroną środowiska. Integralną część Programu stanowi „**Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Dmosin**”.

W ramach programu „**Czyste Powietrze**” Gmina Dmosin zmierza do zmniejszenia lub uniknięcia emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery przez gospodarstwa jednorodzinne. Program polega na wymianie starych i nieefektywnych źródeł ciepła, tj. pieców i kotłów na paliwo stałe oraz termomodernizacji budynków jednorodzinnych. Działania te mają na celu ochronę środowiska oraz zwiększenie oszczędności w domowych budżecie.

3.6 Analiza SWOT dla sfery przestrzennej

W celu uporządkowania i analizy informacji zawartych w diagnozie sfery przestrzennej Gminy Dmosin dokonano analizy SWOT. W tabeli przedstawiono mocne i słabe strony Gminy oraz jej szanse i zagrożenia dotyczące sytuacji przestrzennej.

Tabela 49 Analiza SWOT sfery przestrzennej

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Korzystne położenie administracyjne i geograficzne ▪ Duży odsetek (78,7 % dane za 2020 rok) objęcia powierzchni Gminy planami miejscowymi ▪ Dostęp do sieci światłowodowej ▪ Funkcjonowanie mobilnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych ▪ Przebieg drogi krajowej A2 ▪ Przebieg drogi wojewódzkiej 704 ▪ Występowanie form ochrony przyrody ▪ Realizowanie „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Dmosin” ▪ Program „Czyste powietrze” ▪ Odnawialne źródła energii na terenie Gminy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niski odsetek osób korzystających z instalacji kanalizacyjnej ▪ Brak dostępu do sieci gazowej ▪ Brak instalacji ciepłowniczej ▪ Nieosiągnięcie ustawowych poziomów recyklingu ▪ Brak zaktualizowanego Programu Ochrony Środowiska ▪ Zanieczyszczanie wód powierzchniowych i podziemnych przez gospodarstwa domowe i rolnicze
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inwestycje skierowane na rozwój infrastruktury technicznej (np. budowa gazociągu) ▪ Szansa na poprawę jakości powietrza poprzez realizację programu „Czyste powietrze”	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost emisji gazów cieplarnianych ▪ Zmiany klimatu, wzrost częstości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych

Źródło: Opracowanie własne

4. Analiza SWOT

Zamieszczona poniżej tabela zawiera analizę SWOT dla Gminy Dmosin w oparciu o wyniki przeprowadzonej diagnozy jej sytuacji społecznej, gospodarczej oraz przestrzennej.

Tabela 50 Analiza SWOT sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dodatnie saldo migracji ▪ Obowiązywanie programów społecznych ▪ Dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej i punktów aptecznych ▪ Wysoka aktywność społeczna ▪ Wzrost dochodów Gminy ▪ Atrakcyjność środowiska naturalnego ▪ Występowanie form ochrony przyrody ▪ Wzrost liczby osób pracujących ▪ Spadek poziomu bezrobocia ▪ Współpraca ze społecznościami jednostek samorządowych ▪ Dobra lokalizacja i dostępność komunikacyjna ▪ Duży potencjał turystyczny ▪ Wzrost liczby podmiotów gospodarczych ▪ Posiadanie dokumentów strategicznych ▪ Dostęp do infrastruktury technicznej ▪ Programy wspierające ochronę środowiska	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niekorzystna demografia ▪ Spadek współczynnika skolaryzacji brutto ▪ Brak zorganizowanej opieki dla dzieci w wieku do 3 lat ▪ Brak dostępu do lekarzy specjalistów ▪ Brak średnich i dużych przedsiębiorstw ▪ Duży udział osób długotrwale pozostających bez pracy w strukturze bezrobotnych ▪ Niskie skanalizowanie Gminy ▪ Brak zaktualizowanego Programu Ochrony Środowiska ▪ Zanieczyszczanie wód powierzchniowych i podziemnych przez gospodarstwa domowe i rolnictwo
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Funkcjonowanie świadczeń społecznych (500+, 300+, Rodzinny Kapitał Społeczny, dodatek osłonowy) ▪ Możliwość pozyskiwania środków finansowych (w tym funduszy z UE) ▪ Wykorzystywanie odnawialnych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Negatywne trendy demograficzne (np. starzenie się społeczeństwa, ujemny przyrost naturalny) ▪ Spowolnienie gospodarcze związane z pandemią Covid-19 ▪ Zachowania patologiczne np. alkoholizm

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

<p>źródeł energii</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Możliwy rozwój sektora turystycznego ▪ Inwestycje skierowane na rozwój infrastruktury technicznej (np. budowa gazociągu) ▪ Walory środowiska przyrodniczego Gminy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Brak terenów inwestycyjnych ▪ Małe zainteresowanie ze strony inwestorów ▪ Niekorzystne zmiany klimatu, wzrost częstości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych
---	---

Źródło: Opracowanie własne

Spis tabel

Tabela 1 Ludność wg płci na terenie Gminy Dmosin w latach 2016-2021	5
Tabela 2 Liczba ludności gminy Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2016-2020	6
Tabela 3 Gęstość zaludnienia (liczba osób na 1 km ²) w latach 2016-2021	6
Tabela 4 Struktura ludności według ekonomicznych grup wiekowych w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2016-2021	8
Tabela 5 Ruch naturalny ludności Gminie Dmosin w latach 2016-2021	9
Tabela 6 Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w Gminie Dmosin w latach 2016-2021	10
Tabela 7 Przedszkola w Gminie Dmosin w latach 2016-2020	12
Tabela 8 Szkoły podstawowe w Gminie Dmosin w latach 2016-2020	14
Tabela 9 Współczynnik skolaryzacji brutto w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2017-2021	15
Tabela 10 Wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego w szkołach podstawowych w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2019-2021	16
Tabela 11 Wyniki egzaminu ósmoklasisty z matematyki w szkołach podstawowych w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2019-2021	16
Tabela 12 Wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego w szkołach podstawowych w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2019-2021	16
Tabela 13 Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w Gminie Dmosin w latach 2018-2021	17
Tabela 14 Liczba świadczeń rodzinnych w Gminie Dmosin w latach 2018-2020	18
Tabela 15 Przychodnie w Gminie Dmosin na 10 tysięcy mieszkańców w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2016-2021	28
Tabela 16 Punkty apteczne w Gminie Dmosin w latach 2016-2021	28
Tabela 17 Budynki mieszkalne w Gminie Dmosin w porównaniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2016-2021	30
Tabela 18 Mieszkania w Gminie Dmosin w porównaniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2016-2020	30
Tabela 19 Przeciętne powierzchnia użytkowa jednego mieszkania w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2016-2020 (dane w m ²)	31
Tabela 20 Przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na jedną osobę w Gminie w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2016-2020	31
Tabela 21 Udział w akcjach ratowniczych jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w Gminie Dmosin w latach 2016-2021	34
Tabela 22 Działalność Gminnej Biblioteki Publicznej w Dmosinie w latach 2016-2021	35
Tabela 23 Specyfikacja wpływów książkowych w Gminnej Bibliotece Publicznej w Dmosinie w latach 2016-2021	35
Tabela 24 Projektu w ramach programu „Działaj Lokalnie” realizowane przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Dmosinie	37
Tabela 25 Wybory do sejmików województwa w 2018 roku w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju	42

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ,
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY DMOSIN

Tabela 26 Wybory do rady powiatów w 2018 roku w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju.....	43
Tabela 27 Wybory do rady gmin i rady miast w miastach na prawach powiatu w 2018 roku w Dmosinie w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju.....	43
Tabela 28 Wybory na wójta, burmistrza i prezydenta miasta w 2018 roku w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju	43
Tabela 29 Dochody i wydatki w Gminie Dmosin w latach 2016-2021	46
Tabela 30 Struktura dochodów w Gminie Dmosin w latach 2016-2020	47
Tabela 31 Struktura wydatków Gminie Dmosin w latach 2016-2020	49
Tabela 32 Analiza SWOT sfery społecznej	52
Tabela 33 Udział dochodów własnych w dochodach ogółem Gminy Dmosin w latach 2016-2021	56
Tabela 34 Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem Gminy Dmosin w latach 2016-2021.....	56
Tabela 35 Podmioty gospodarcze według klas wielkości w Gminie Dmosin w latach 2016-2021	57
Tabela 36 Podmioty gospodarcze zarejestrowane w Gminie Dmosin w latach 2016-2021	58
Tabela 37 Przedsiębiorstwa zarejestrowane w Gminie Dmosin według sekcji PKD 2007 w latach 2016-2021	58
Tabela 38 Pracujący w Gminie Dmosin w latach 2016-2021	60
Tabela 39 Bezrobotni zarejestrowani wg płci w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2016-2021.....	61
Tabela 40 Bezrobotni zarejestrowani: do 25 roku życia, do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia i długotrwale bezrobotni w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2016-2021	62
Tabela 41 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2016-2021	63
Tabela 42 Analiza SWOT sfery gospodarczej	65
Tabela 43 Stacje uzdatniania wody na terenie Gminy Dmosin	73
Tabela 44 Odsetek osób korzystających z instalacji wodociągowej w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2016-2020	74
Tabela 45 Odsetek osób korzystających z instalacji kanalizacyjnej w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2016-2020	76
Tabela 46 Odsetek osób korzystających z instalacji gazowej w Gminie Dmosin w odniesieniu do powiatu, województwa o kraju w latach 2016-2020.....	76
Tabela 47 Wykaz dróg gminnych na terenie Gminy Dmosin	80
Tabela 48 Wykaz pomników przyrody zlokalizowanych na terenie Gminy Dmosin.....	85
Tabela 49 Analiza SWOT sfery przestrzennej	87
Tabela 50 Analiza SWOT sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej	88

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych w Gminie Dmosin w latach 2018-2021	20
Wykres 2 Beneficjenci świadczenia wychowawczego 500+ w Gminie Dmosin w latach 2017-2020	21
Wykres 3 Liczba świadczeń w Programie Dobry Start 300+ w Gminie Dmosin w latach 2018-2021	21
Wykres 4 Liczba udzielonych porad lekarskich w Gminie Dmosin w latach 2016-2021	27
Wykres 5 Liczba ludności korzystająca z sieci wodociągowej w Gminie Dmosin w latach 2016-2020	74

Spis map

Mapa 1 Lokalizacja Gminy Dmosin w powiecie brzezińskim i województwie łódzkim	66
Mapa 2 Podział Gminy Dmosin na sołectwa	68

Spis zdjęć

Zdjęcie 1 Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Kołacinie	11
Zdjęcie 2 Szkoła Podstawowa w Dmosinie	13
Zdjęcie 3 Szkoła Podstawowa w Kołacinie	13
Zdjęcie 4 Ochotnicza Straż Pożarna w Dmosinie	33
Zdjęcie 5 Ochotnicza Straż Pożarna w Woli Cyrusowej	33
Zdjęcie 6 Zespół Boisk Sortowych „Orlik 2012” w Dmosinie Drugim	41
Zdjęcie 7 Urząd Gminy Dmosin	51
Zdjęcie 8 SUW w Dmosinie	72
Zdjęcie 9 Oczyszczalnia ścieków w Dmosinie Drugim	75